NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. Wydanie B. C
Rok IX. Kraków, poniedziałek 26 lipca 1926 Nr. 167

NOWY DZIENNIK

Adres redak... Kraków, Orzeszkowej 7.
... telefonu 2... ne P. K. O. w Krakowie 400.630.
Kaki... zniczej „NOWY DZIENNIK"
Wszelkie ko... nadsyłać wprost do Administracji.
Komu... redakcji nie będą uwzględnione.
Rękopisów ...aca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Redaktor ...zyjmuje od 12 do 1 w południe.

Cena numeru 20 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 4·40, kwrt. Zł.13·60
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 4·60, „ „ 13·80
Na prowincji: z przesyłką pocztową „ „ 5·00, „ „ 15·00
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 8·25, „ „ 25·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·15, wiersz. milimetr. 1-szp. Zł. 0·20, nadesłane Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·85, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 1·—. gratulacye Zł. 10. inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne 100% droższe

Powrót Rajmunda Poincare'go

Kraków, 25 lipca.

(sn) Powrót do władzy Poincarego, którego karjerę polityczną zakończyło w mniemaniu wszystkich zwycięstwo kartelu lewicy przed dwoma laty, jest oznaką kapitulacji parlamentu przed opinją publiczną. Ciśnienie tej opinji, rozgoryczonej nazbyt miękkiemi metodami rządzenia dotychczasowych gabinetów, było zbyt silne, by parlament francuski mógł mu się dłużej opierać. Demonstracje uliczne i niezwykłe — jak na stosunki francuskie — deputacje u prezydenta republiki dały poznać ambitnym politykom pałacu Bourbonów, że niebezpiecznem byłoby dalsze igranie z uczuciami ludu i dalsze przerzucanie steru rządów z ręki do ręki. Społeczeństwo żądało silnego człowieka, a za takiego uchodzi właśnie obecny premjer. Społeczeństwo żądało fachowca na czele skarbu, a za takiego uznaje Poincarego nawet lewica.

Poważną przeszkodą była przeszłość polityczna obecnego premjera, który aż do roku 1924 nadawał polityce Francji ton nieprzejednania w stosunku do Niemiec i który obsadzeniem zagłębia Ruhry izolował zupełnie Francję wśród jej dawnych sojuszników. Ale i na tę przeszkodę znalazła się rada dzięki ofiarności wybitnych przywódców lewicy, którzy nie wahali się za cenę utworzenia jednolitego frontu koalicyjnego, wszystkich stronnictw mieszczańskich osłabić swem imieniem tej marki szowinizmu, jaką wybiła na Poincarem jego poprzednia działalność na terenie polityki zagranicznej. Briand jako minister spraw zagranicznych, Painleve i Herriot jako ministrowie innych resortów są dla świata dostateczną gwarancją, że ustalająca się obecnie w całej Europie linja pokojowej współpracy zwycięzców i zwyciężonych nie ulegnie załamaniu mimo nazwiska Poincarego. Zresztą ostatnie lata nie minęły bez wpływu i na samego Poincarego, a dowodem tego jest niedawna wielka jego mowa w Senacie — aprobująca Locarno.

Właściwy punkt ciężkości działalności premjera leżeć więc będzie w polityce wewnętrznej, a właściwie tylko w dziedzinie skarbowej. Poincare zastaje tu pole zupełnie oczyszczone i grunt niezwykle sprzyjający. Całkowite fiasko opozycji Herriota przeciw pełnomocnictwom dla rządu i przeciw zwróceniu się o pomoc do kapitału zagranicznego ułatwiło niezmiernie zadanie Poincarego. Parlament francuski niezawodnie ustąpi obecnie przed tym postulatem, narzuconym mu nie tylko przez konieczność gospodarczą, której uporczywie nie chciał dotychczas widzieć, ale i przed opinją społeczeństwa, na którą nie może zamknąć oczu. Poincare dostanie więc pełnomocnictwa, i conajmniej przez czas feryj parlamentarnych będzie miał wolną rękę w rządzeniu. W bezwzględnej opozycji staną bowiem przeciw niemu tylko socjaliści i skrajna prawica (która niechętnie widzi tę ostatnią próbę rehabilitacji parlamentaryzmu), natomiast mieszczańskie stronnictwa lewicowe tak długo przynajmniej będą go popierać, jak długo osobę w gabinecie Herriota i Painlevego zabezpieczać ich będzie przed prawicowym kursem w polityce wewnętrznej.

Kursem franka rządzi obecnie zagranica, jak to przed kilku dniami wyjaśniliśmy. Opinja zagranicy o ostatnich wypadkach politycznych we Francji musi więc być dla przebiegu ich bardzo miarodajna. Otóż Herriot spotkał się w Anglji i Ameryce ze zdecydowaną niechęcią, jako przeciwnik idei ratowania Francji obecni silami. Wprawdzie i Poincare sam, nie cieszy się zbytnią sympatją w państwach anglosaskich, bo pamiętają tam dobrze, jak trudno było przed kilku laty porozumieć się z nim w sprawie polityki względem Niemiec. Jednakże opinja angielska i amerykańska słusznie uważa jego obecny powrót nie za symbol podjęcia dawnej polityki szowinistycznej, lecz za oznakę zjednoczenia się wszystkich mieszczańskich stronnictw parlamentu francuskiego pod hasłem sanacji finansów Francji i rządów silnej ręki. Tą samą nadzieją pocieszają się pisma niemieckie, choć oczywiście nazwisko Poincarego ma dla nich posmak szczególnie nieprzyjemny.

Tak wewnątrz kraju jak i zagranicą ma obecny premjer francuski warunki wcale korzystne, a w interesie pokoju europejskiego i demokracji spodziewać się można, że doprowadzi on wreszcie do pomyślnego skutku tak ważne dla całego świata dzieło uzdrowienia skarbu francuskiego.

Prace ustawodawcze rządu w związku z pełnomocnictwami

Telefonem od naszego korespondenta.

Warszawa, 24 7. (Sin) Przed tygodniem premjer Bartel wystosował do wszystkich ministrów okólnik w sprawie przygotowania programu ustaw, które będą przeprowadzane na podstawie udzielonych p. Prezydentowi Rzeczypospolitej pełnomocnictw. We wtorek zaś odbędzie się na Zamku przy udziale Prezydenta konferencja, na której ministrowie skarbu, handlu i przem. i rolnictwa przedstawią sytuację obecną, na podstawie czego rząd ustali program prac nad ustawami w związku z pełnomocnictwami, które ma uzyskać po głosowaniu w Senacie.

* * *

Warszawa, 24 7. (Sin) Min. skarbu komunikuje, że dnia 23 bm. w gabinecie min. Klarnera przy udziale podsekretarza Dangla, wszystkich dyrektorów departamentów, odbyła się konferencja w sprawie przygotowania ustaw które mają być wydane na zasadzie pełnomocnictw. Z wyniku prac prowadzonych od dłuższego czasu w poszczególnych departamentach, w min. skarbu ustalony został zakres i kolejność prac ustawodawczych. Min. Klarner polecił kierownikom departamentów, aby w jak najkrótszym czasie przystąpili do prac przygotowawczych i by prace prowadzone były w najszybszem tempie.

Niezwykle ostre zarządzenia wobec cudzoziemców

planuje minister Młodzianowski

Konferencja w min. spraw wewnętrznych — Projekt nie tyczy „t. z. cudzoziemców"

Telefonem od naszego korespondenta.

Warszawa, 24. 7 Sin. Min. spraw wewn. Młodzianowski zwołał na dziś godz. 10 rano ministerjalną konferencję, celem opracowania projektu ustawy o cudzoziemcach. Projekt ten wprowadza bardzo daleko idące obostrzenia. Po przyjeździe, każdy cudzoziemiec będzie musiał się meldować do 24 godzin a po otrzymaniu pozwolenia na stały pobyt, zobowiązany będzie się rejestrować w ciągu 8 dni od dnia przyjazdu. Każdy cudzoziemiec od lat 16 wzwyż musi posiadać paszport i dowód osobisty, wydany przez władze swego państwa. O wydaleniu cudzoziemca, który posiada zezwolenie na stały pobyt w kraju, decyduje województwo. Cudzoziemca posiadającego prawo czasowego pobytu, ma prawo wydalić bez apelacji każde starostwo, przyczem władze te rozporządzają prawem wskazywania każdemu cudzoziemcowi miejsca przymusowego pobytu na jego koszt i odstawienia go do granicy. Od orzeczeń min. spraw wewn. nie przysługuje prawo odwołania się do trybunału administracyjnego. Za przekroczenie przepisów grozi kara do 3 tysięcy zł lub 6 tygodni aresztu.

Projekt ten spotkał się z ożywioną krytyką i dyskusja przeciągnęła się na dzień następny.

Jak się dowiaduję projekt ten nie ma nic wspólnego z t. zw. cudzoziemcami, których prawa zostaną uregulowane przed 1 stycznia 1927. Projekt ten mówi wyraźnie o cudzoziemcach, którzy przyjeżdżają do Polski.

Konferencja finansowo-skarbowa u prem. Bartla

Warszawa, 24. 7 Sin. W poniedziałek odbędzie się u premjera Bartla narada w sprawach finansowo-skarbowych. W naradzie tej weźmie udział wiceprezes Banku Polskiego Młynarski, wiceprezes Banku Gospodarczo Społecznego p. Ossowski oraz kilku posłów i senatorów.

Dymisja naczelnego dyrektora Banku Handlowego

Warszawa, 24. 7 Sin. Dymisja naczelnego dyrektora Banku Handlowego w Warszawie p. Szampjonera stoi w związku z ostatniem Walnem zgromadzeniem, oraz ze stratami, jakie Bank Handlowy poniósł w ostatnich czasach. W miejsce p. Szampjonera została powołany jako naczelny dyrektor p. Hipolit Gliwic.

Rząd w sprawie mniejszości narodowych

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24 7. (Sin) Jak się dowiaduję, rząd przystąpi do zrealizowania programu zapowiedzianego przez premjera Bartla w deklaracji rządowej w stosunku do mniejszości, po odroczeniu posiedzeń Sejmu i Senatu. Program ten zostanie ogłoszonym w postaci deklaracji a nad wykonaniem czuwać będzie specjalny wydział narodowościowy przy departamencie politycznym min. spraw wewn.

W pierwszym rzędzie uregulowane zostaną sprawa obywatelstwa, oraz równouprawnienia przy dostawach.

Znaczny wzrost eksportu węgla polskiego

Telefonem od naszego korespondenta.

Warszawa, 24 7. Sin. W pierwszej połowie bm. nastąpiło dalsze ożywienie w eksporcie węgla. Mimo wstrzymania i ograniczenia eksportu na Szczecin i Hamburg, wywieziono w pierwszych 15 dniach lipca 838 tysięcy ton, czyli 19 procent więcej niż w czerwcu. Najwięcej, bo 306 tysięcy ton węgla wywieziono w tym okresie do Anglji, podczas gdy w ciągu całego czerwca wywieziono 281 tysięcy ton. Wzrósł ten eksport do Szwecji, dokąd wywieziono 107 tysięcy ton, a w ciągu całego czerwca 178 tysięcy ton.

Zmniejszył się jedynie eksport do Austrji, który wynosił w tym okresie 84 tysiące ton. Z okręgu śląskiego wywieziono 15.74 procent więcej, niż w miesiącu ubiegłym, z Zagłębia dąbrowskiego 46.67 proc., a z krakowskiego 200 procent więcej.

Duże zapotrzebowanie węglarek

Warszawa, 24 7. (Sin) Min. kolei w celu zwiększenia taboru kolejowego zamówiło w wytwórniach krajowych 2400 węglarek i nosi się z zamiarem ypożyczenia 3 tysięcy węglarek w dyrekcjach kolejowych innych państw.

Angielsko-amerykańska pożyczka dla Polski

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 23 7. (D) Doniesienie pism warszawskich o objęciu przez konsorcjum angielskie połowy akcyj Banku Polskiego znajdują tu potwierdzenie.

W zamian za przyjęcie połowy akcyj Banku Polskiego mają Anglicy udzielić razem z konsorcjum angielskiem Polsce pożyczki w wysokości 200 miljonów dolarów.

Mellon i Morgan przybyli do Francji

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Paryż, 23. 7 (K) Amerykański sekretarz stanu Mellon przybył dziś z Pierpontem Morganem do Cherbourga. Mellon oświadczył że przybył głównie dla wypoczynku i spędzi czas swego pobytu w Europie w południowej Francji.

Mellon zaprzeczył również wiadomościom o mającem natąpić spotkaniu z Montagu Normanem dyr. Banku Angielskiego w sprawie wpólpracy banków dewizowych, ale wbrew temu donoszą z oficjalnej strony amerykańskiej, że Mellon uda się do Antibes w południowej Francji i tam prawdopodobnie spotka się z Parkerem Gilbertem głównym agentem dla spraw odszkodowań w Niemczech, który jest z Mellonem w bardzo zażyłej przyjaźni. Później przybędzie do Antibes prawdopodobnie również gubernator Banku Angielskiego Montagu Norman i ż eprzy tem spotkaniu poruszone zostaną sprawy koperacji banków emisyjnych co bardzo silnie popiera Norman.

Ludendorff pod zarzutem uchylania się od płacenia podatków

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Berlin, 24 7. (T) Przeciwko Ludendorfowi podniesione zostały ciężkie zarzuty. Mianowicie bankier dr Borkhardt podniósł, że Ludendorf uchylał się od płacenia podatków i schronił swoje kapitały zagranicą.

W roku mianowicie 1919 oddał mu Ludendorff kwotę 100 tysięcy marek z tem, żeby ją zdeponował zagranicą.

Ludendorff musiał przyznać, że zarzuty Borkhardta są prawdziwe, że istotnie Borkhardt pieniądze otrzymane od niego zdeponował zagranicą. Jest możliwe, że przeciwko Ludendorffowi zostanie wdrożone postępowanie karne z powodu uchylania się od obowiązku płacenia podatku i z powodu ukrywania kapitał zagranicą.

Aljanci wobec Niemców w sprawie rozbrojenia

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Paryż, 24. 7(K) Agencja Havasa podaje następujący telegram z Londynu: Rząd angielski jest zdania, że rząd niemiecki odpowiedzią swą międzykoalicyjnej komisji kontroli zbrojeń zasadniczo zadowolił, jednakowoż w pojedynczych sprawach nie wszystko zostało po myśli aljantów załatwione. Dotyczy, to

1) zbyt silnego efektywnego stanu policji, liczącej 150 tys. ludzi, przyczem rząd niemiecki chce tę liczbę jeszcze powiększyć, 2) co do materjału wojennego Niemcy nie wykonały wszystkich dezyderatów komisji kontroli, 3) w sprawie rekrutacji nie zgodziły się Niemcy na zniesieni erezerw 4) w sprawie składu wielkiego sztabu generalnego.

W obecnej chwili toczą się w Paryżu i Berlinie rokowania w sprawie tej. Podnoszą jednak tak wśród aljantów jak i w Niemczech, że chodzi tu tylko o sprawy techniczne które nie mogą stanowić żadnego punktu wyjścia dla nieporozumień.

Anglja wobec generała Seeckta

Londyn, 24. 7 (L) Z otoczenia Chamberlaina donoszą, że Anglja nie nalega bezwzględnie na ustąpienie gen. Seekta ze stanowiska szefa sztabu generalnego, gdyż zgadzają się z tem, że mieszanie się w wewnętrzne sprawy drugiego państwa jest niedopuszczalne

Objad u p. Prezydenta

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24 7. (Sin) P. Prezydent Mościcki z żoną wydali dzisiaj obiad dla marszałkostwa Piłsudskich i premjerostwa Bartlów.

Wyjazd marszałka Rataja

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24 7. (Sin) Marszałek Rataj wyjechał na kilkudniowy odpoczynek.

Konferencja u p. Prezydenta w sprawie przemysłu wojennego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24. 7 Sin. Dziś o godzinie 5 popołudniu odbyła się u prezydenta Rzeczypospolitej konferencja w sprawie przemysłu wojennego. W konferencji wzięli udział premjer Bartel, marszałek Piłsudski, min. handlu Kwiatkowski min. skarbu Klarner i pracy Brniewski, gen. Konarzewski, Norwid Neugebauer i szef departamentu przemysłu lotniczo-wojennego pułk. Litwinowicz. Na konferencji ustalono inwestycje w przemyśle wojennym na najbliższe lata.

Żądania urzędników państwowych

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24. 7 Sin. Delegacja urzędników państwowych odwiedziła dzisiaj ministra skarbu w sprawie redukcji i w sprawie płac urzędniczych domagając się aby pensje podwyższone zostały do przeciętnej wysokości drugiej połowy 1925 roku.

P. min. skarbu odpowiedział, że ministerstwo zamierza iść dwiema drogami przez obniżenie cen w handlu detalicznym w związku ze spadkiem dolara i spadkiem cen hurtownych, oraz przez uregulowanie pensyj, o ile budżet na to pozwoli.

Zmiany w intendaturze korpusu warszawskiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24. 7 Sin. Dotychczasowy szef intendantury korpusu warszawskiego pułk. Galic przychodzi do min. spraw wojskowych i obejmuje wydział żywnościowy. Szefostwo intendantury korpusu warszawkiego objąć ma pułk. Waserrad zastępstwo zaś pułk Moskiewicz

Tajemnicze objawy chorobowe wśród oddziałów wojskowych w Łucku

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24. 7 Sin. Dnia 23 bm. w stacjonowanym oddziele piechoty 24 p. w Łucku zachorowało 120 żołnierzy następującymi objawami: gorączka, dochodząca 40 stopni, silne bóle głowy i torsje. Miejscowe władze sanitarne przystąpiły do zbadania choroby, nie zdołały jednakże ustalić przyczyn. Stwierdzono jedynie że żołnierze zachorowali po włożeniu zapakowanych przed kilkoma dniami nowych mundurów. Szef anitarny korpusu lublińskiego przeprowadził badania bakterjologiczne i twierdził, że w mundurach znajdowały się jakieś grzybki zakaźne i trujące barwiki które wywołały chorobę.

Powrót Mary Pickford i Douglasa Fairbanksa

Warszawa, 24. 7 Sin. W piątek o godzinie 8'51 przyjechali do Warszawy po parudniowym pobycie w Moskwie Douglas Fairbanks i jego małżonka Mary Pickford, witani owacyjnie przez tłumy publiczności na dworcu. P. Fairbanks odpowiedział na pozdrowienia w języku polskim. Goście zamieszkali w hotelu Bristol, gdzie przez kilka godzin rozdzielali fotografje wielbicielom. Dzisiaj o godzinie 10 rano wyjechali specjalnym wagonem salonowym do Karlsbadu, gdzie zamierzają zatrzymać się przez czas dłuższy.

Omal nie klęska rządu angielskiego

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Londyn, 23 7. (L) Rząd o mało co nie poniósł dziś klęski w Izbie gmin. Pry wniosku Partji Pracy o odesłanie pewnej ustawy do komisji nalazło się na sali niewielu posłów ze stronnictwa rządowego, tak, że wniosek prze ciwrządowy zostałby przyjęty. W ostatniej chwili uratował sytuację min. wojny, który wygłoił dłuższe przemówienie do czasu powrotu posłów rządowych na salę. W głosowaniu wniosek Partji Pracy odrzucono.

Przegląd prasy polskiej

Kto zwyciężył?

Po uchwaleniu zmian Konstytucji i pełnomocnictw

We wczorajszym artykule wstępnym usiłowaliśmy odpowiedzieć na pytanie, czy rząd wyszedł zwycięsko z batalji sejmowej o zmiany Konstytucji i o pełnomocnictwa, czy też właściwym zwycięzcą jest kto inny — a mianowicie... prawica.

Pytanie to przewija się również przez całą niemal prasę warszawską.

Zbliżony do endecji „Kurjer Warszawski" niebyto twierdzi, iż zwyciężył rząd, a prawica nie przeforsowała w całości swego stanowiska:

> ...(debaty sejmowe) zakończyły się zwycięstwem rządu, a ostateczną przegraną zamysłów stronnictw sejmowych pojmujących o wiele szerzej dzieło naprawy ustroju Rzeczypospolitej bo dążących nietylko do wzmocnienia w państwie władzy wykonawczej, a jednocześnie i do uzdrowienia młodego parlamentaryzmu Polski.

Ale tenże sam „Kurjer Warszawski" nieco dalej sam sobie przeczy, pisząc:

> rząd w myśl ostatecznych decyzyj Sejmu będzie miał prawo wydawania rozporządzeń co do świadczeń społecznych, będzie miał prawo zmienić ustawodawstwo robotnicze, a więc np. przedłużyć 8-godzinny dzień pracy. Zwyciężyły więc (!!) w ostatecznem głosowaniu koncepcje stronnictw umiarkowanych. Ponadto w myśl wniosków tego obozu, Sejm uniemożliwił (!!) dokonanie w drodze rozporządzenia zmiany prawa małżeńkiego, ustaw językowych i szkolnych

Wyraźniej mówi to samo Dwugroszówka („Gazeta Poranna Warszawska")

> Związek Ludowo Narodowy ze względów politycznych i moralnych odmówił pełnomocnictw rządowi przewrotu, terroru i rozstroju, uzyskał tyle swoimi głosami, że z pełnomocnictw wyłączono ustawy językowe i szkolne, aby rząd nie mógł nimi płacić mniejszościom narodowym za poparcie (!!), że wyłączono zmiany w prawie małżeńskiem których domagała się masonerja aby zdezorganizować podstawę społeczeństwa polskiego — rodzinę chrześcijańką.

„Robotnik" zdaje sobie sprawę z klęski, jaką poniosła lewica, a pociesza się tem, że klęska mogla być jeszcze większą...

> Chciano podnieść cenzus wieku zarówno dla wyborców, jak i dla wybranych,a w pierwszym rzędzie znieść proporcjonalność (głosowanie stosunkowe), t. zn. pozbawić mniejszość, choćby bardzo znaczną, własnej reprezentacji.
>
> Atak ten odparliśmy dzięki temu, że chodziło o zmiany konstytucyjne, a więc wymagające 2/3 głosów większości. W ten sposób nie może być mowy, narazie przynajmniej, o złamaniu głównych konstytucyjnych podstaw prawa wyborczego. Powszechność i równość formalna pozostanie nienaruszona. Ale na porządku dziennym stanęły różne, pozornie wtórne kombinacje kombinacyjki sztuczki; mogą one na szersze masy robić wrażenie czegoś niezbyt zasadniczego, w istocie prowadzą do zupełnej katastrofy demokracji parlamentarnej i do zniszczenia równości faktycznej.

„Robotnik" ma tu na myśli plany prawicy co do obniżenia liczby posłów oraz zmiany okręgów. Przeciw tym zachciankom zapowiada p. Niedziałkowski walkę, która nie będzie idyllą, walkę, w której

> Polska Partja Socjalistyczna użyje środków jaknajostrzejszych, bo idzie o całą przyszłość demokracji, a więc o całą przyszłość Polski.

Czy jednak lewica ma moarlne prawo do żalów i złorzeczeń? Czy ona sama dopisała? Słusznie powiada „Kurjer Polski":

> W tej ostatniej rozgrywce parlamentarnej jak i całym okresie po przewrocie majowym, dziwnie nikłą tylko i tchórzliwą okazała się opozycja polska; brakło jej programu, odwagi i polotu... Nasza opozycja jest łaskawa i potulna, tak, że można ją gładzić pod włos i za włosem wygraża ogromnie groźnie pięściami i zapowiada srogie widowiska, a za plecami ubija cicho fakty zgody. Dziwnie podatny to instrument choć tyle razy z gruntu zmieniał melodję.

A dalej — taka charakterystyka naszej lewicy i jej stanowisko w czasie ostatniej walki o zmiany Konstytucji i pełnomocnictwa:

> Jest w tem pewien objaw dodatni, jest pewna troska o dobro państwa ponad interesy stronnictw, ale jest też bezprogramowość i brak wszelkiej realnej siły. Opozycja nie jest przecież jakiemś antypaństwowym, szkodliwym wytworem ale jest integralnym i potrzebnym czynnikiem każdego życia parlamentarnego. Nie ma ona burzyć dla samej przyjemności gromadzenia gruzów, ale ma poprawiać, rewidować i przeciwstawiać plany odmienne, lecz pozytywne.

Organ tej lewicy — „Kurjer Poranny" — uważa naturalnie, że wszystko jest w największym porządku:

> Dziś wystarczy stwierdzić, że te poprawki, które obecnie bądź to Sejmowi zostały wydarte, bądź też od Sejmu wzamian za ustępstwa nieraz bardzo nieprzyjemne (!!) dla demokracji wytargowane nie mają innego znaczenia, jak ułatwienie pracy i podniesienie powagi rządu którego zadaniem będzie przygotować grunt dla prawdziwej demokracji parlamentarnej.

Przygotować grunt dla prawdziwej demokracji parlamentarnej...

Oby! Oby!!

(b).

Jakich pełnomocnictw udzielono rządowi

Tekst ustawy o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy przedstawia się następująco:

Art. 1.

Upoważnia się Prezydenta Rzplitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy w zakresie ustaw niezgodnych z Konstytucją i wykonania jej postanowień, przewidujących wydawanie osobnych ustaw reorganizujących i upraszczających administrację państwową, uporządkowania stanu prawnego w państwie, wymiaru sprawiedliwości, oraz świadczeń społecznych, a także w zakresie zarządzeń, zmierzających do zabezpieczenia równowagi budżetowej, stabilizacji waluty i naprawy stosunków gospodarczych w państwie a w szczególności także w dziedzinie rolnictwa i leśnictwa.

Art. 2.

Rozporządzenia te nie mogą dotyczyć spraw wymienionych w art. 3 ustęp 4 (samorządy), artykułach 4 (budżet), 5 (pobór do wojska), 8 (długi państwowe), 49 ust. 2 (umowy handlowe i celne), 50 (wojna i pokój), 59 (konstytucyjna odpowiedzialność ministrów) i 69 (dochody państwa i samorządu) ustawy konstytucyjnej, jak również nakładania nowych podatków i opłat publicznych, podwyżki obowiązujących stawek podatkowych, ustanowienia nowych monopoli, podwyższenia ceł, zwiększania biletów zdawkowych i bilonu ponad dotychczas uprawnione, zbycia, zamiany i obciążania nieruchomego majątku państwowego, zmiany ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu, ustaw samorządowych, ordynacji wyborczej do organów samorządowych, zmiany granic województw, ustaw językowych i szkolnych, oraz prawa małżeńskiego.

Art. 3.

Ustawa obowiązuje do dnia ukonstytuowania się następnego Sejmu.

Art. 4.

Wykonanie ustawy porucza się prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom, każdemu z nich we własnym zakresie działania.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Wzmocnienie władzy Prezydenta

Nowy tekst art. 44-go Konstytucji.

Art. 44 ustawy z dn. 17-go marca 1921 roku o konstytucji brzmi następująco:

„Prezydent Rzplitej podpisuje ustawy wraz z odpowiednimi ministrami i zarządza ogłoszenie ich w Dzienniku Ustaw.

Prezydent Rzplitej, celem wykonania ustaw i z powołaniem się na upoważnienie ustawowe, ma prawo wydawać rozporządzenia wykonawcze, zarządzenia, rozkazy i zakazy i przeprowadzenie ich użyciem przymusu zapewnić.

Takież prawo w swoim zakresie mają ministrowie i władze im podległe.

Każdy akt rządowy Prezydenta Rzplitej wymaga dla swej ważności podpisu prezesa rady ministrów i właściwego ministra, którzy przez podpisanie aktu biorą zań odpowiedzialność".

Artykuł ten uzupełniono przez uchwalenie ustawy o zmianie konstytucji, następującemi końcowemi postanowieniami:

„Prezydent Rzplitej ma prawo w czasie, gdy sejm i senat są rozwiązane, aż do chwili ponownego zebrania się sejmu (art. 25) wydawać w razie nagłej konieczności państwowej rozporządzenia z mocą ustawy w zakresie ustawodawstwa państwowego.

Rozporządzenia te nie mogą dotyczyć zmiany konstytucji i spraw, przewidzianych w art. 4 (budżet), art. 5 (pobór do wojska), art. 6 (pożyczki państwowe, podatki, monopole itp.), art. 8 (kontrola nad długami państwa), art. 49 ustęp drugi (umowy handlowe i celne), art. 50 (wojna i pokój), art. 59 (konstytucyjna odpowiedzialność ministrów).

Również rozporządzenia te nie mogą dotyczyć ordynacji wyborczej do sejmu i senatu.

Rozporządzenia te będą wydawane z powołaniem się na postanowienia konstytucji na wniosek rady ministrów i podpisane: przez Prezydenta Rzplitej, prezesa rady ministrów i wszystkich ministrów, oraz ogłoszone w Dzienniku Ustaw. Rozporządzenia tracą moc obowiązującą, jeżeli nie zostaną złożone sejmowi w ciągu dni 14 po najbliższem posiedzeniu sejmu lub jeżeli po złożeniu ich sejmowi zostaną przez sejm uchylone".

Dzień młodzieży dla pracującej Palestyny

Odezwa

Do Ciebie młodzieży żydowska, pokolenie naszej przyszłości, zwraca się robotnik żydowski w Palestynie, twórca naszej przyszłości.

W krwawej pustyni naszej nędzy i naszego upokorzenia masz Ty, młody Towarzyszu, zanucić hymn szczęścia przez wolną pracę i wolną twórczość.

Dzień 15 Ab, dzień młodzieży dla pracującej Palestyny, ma stać się świętem dla robotnika żydowskiego, któremu Ty, młody Towarzyszu, masz przynieść swe pozdrowienie.

Masz mu donieść, iż są na świecie legjony wolności, które kruszą jego kajdany i kują z nich jasną, świetlaną przyszłość.

Donieś mu, iż poprzez morze jego cierpień, poprzez fale męki i sromu śpieszą rozpromienione fanatyczną wiarą i pełne bohaterskiego pożądania szeregi najlepszych z narodu, by w nowej ojczyźnie stworzyć nowe życie, iż ulegając wielkiej wizji przyszłości, uparci aż do

bezgranicznego poświęcenia, kladą oni cegłę na cegle i wyrywają skały z pustkowia, by wznieść nowy budynek, dla nowego pokolenia twórców naszej przyszłości, naszych pionierów.

Dnia 15 Ab prześle klasa robotnicza w Palestynie za Twem pośrednictwem, młodzieży żydowska, swe pozdrowienie walki i twórczości całemu cierpiącemu narodowi żydowskiemu i wezwie go i porwie za sobą:

Do walki przeciw zwątpieniu w własne siły!

Do walki o odbudowę naszego życia na podstawie wolnej pracy!

Do walki i współpracy o odbudowę wolnego żydowskiego ośrodka robotniczego w Palestynie!

Młody Towarzyszu! Bądź gotów!

Komitet dla pracującej Palestyny w Polsce.

* * *

Staraniem Komitetu Ligi dla pracującej Palestyny odbędzie się dziś w niedzielę 25 i jutro w poniedziałek 26 bm. zbiórka domowa na rzecz Palestyńskiego Funduszu Robotnicze go (PAF) Miejscowy Komitet Ligi wzywa ofiarną ludność żydowską Krakowa do jaknajwiększego wsparcia PAF'u.

Kronika polityki zagranicznej

Odpowiedź niemiecka na ekspose min. Zaleskiego

W odpowiedzi na ekspose min. Zaleskiego w komisji spraw zagr. Sejmu zamieszcza oficjalny niemiecki organ rządowy „Deutsche Dipl.-Pol. Korrespondenz" uwagi, w których stara się udowodnić, że wina za przeciąganie rokowań gospodarczych polsko-niemieckich, podobnie jak wina za wywołanie wojny gospodarczej między obu państwami nie leży po stronie Niemiec.

Niemcy wobec powrotu Poincarego do władzy

Powrót Poincarego do władzy wywołał zaniepokojenie w Berlinie, gdzie obawiają się zaostrzenia się stosunków francusko- niemieckich, które ostatnio zdawały się poprawiać. Pisma niemieckie krytykują Herriota, który przez obalenie gabinetu Brianda i Caillaux utorował Poincaremu drogę do władzy. Również krytykują pisma postępowanie socjalistów, którzy odmówili pełnomocnictw min. Caillaux i wskazują na to, że socjaliści niemieccy głosowali w swoim czasie za udzieleniem rządowi pełnomocnictw finansowych i w ten sposób przyczynili się do stabilizacji waluty.

Pocieszają się w Niemczech jednak tem, że przez objęcie min. spraw zagranicznych przez Brianda zostanie utrzymana ciągłość francuskiej polityki zagranicznej i nie nastąpi powrót do polityki siły wobec Niemiec. Ogólnie uważają w Berlinie, że sytuacja Poincarego jako ministra finansów jest bardzo pomyślna, ponieważ liczyć się należy z tem, że w razie niepowodzenia Poincarego przyszedłby absolutny chaos, z czem wszystkie stronnictwa francuskie będą się musiały liczyć.

Pod adresem Francji

„Popolo d'Italia" zamieszcza nader znamienne oświadczenie następującej treści: „Faszyzm nie ma bynajmniej zamiaru interwenjować w sprawach wewnętrznych innych krajów tembardziej, iż istnieją poważne przyczyny, przemawiające przeciw stosowaniu tej doktryny w innych państwach, a zwłaszcza sąsiadujących z Włochami".

St. Zjedn. wobec wypadków we Francji

Opinja amerykańska zwraca baczną uwagę na wypadki rozgrywające się we Francji. Wiadomości o napadach na turystów amerykańskich w Paryżu, rozdmuchane przez wrogą Francji prasę, oraz powrót do władzy Poincarego wywołały zwrot w opinji nieprzychylny dla Francji. Uważają w Ameryce, że Francja nie chce odpowiednio opodatkować ludności, ażeby uregulować długi wobec Stanów Zjedn. Prasa atakuje w związku z tem sekretarza skarbu Mellona z powodu jego rzekomej ustępliwości wobec Francji. Również częste zmiany gabinetu wywołują zniecierpliwieniem w Stanach Zjednoczonych.

Jak Reuter donosi z Waszyngtonu, miał rząd amerykański zawiadomić Francję, że nie udzieli tak długo sankcji jakiejkolwiek pożyczce dla Francji, jak długo nie powstanie rząd, który będzie posiadał zaufanie całej ludności i układ w sprawie długów nie zostanie ratyfikowany.

Stabilizacja lira włoskiego

Wahania kursu lira powodują we Włoszech coraz większe zaniepokojenie. Prasa omawiając tę sprawę domaga się od rządu wkroczenia i przeprowadzenia stabilizacji lira.

Część winy za spadek kursu lira przypesuje prasa włoska Francji, która rzekomo miała spowodować spadek lira przez rzucanie wielkiej ilości waluty włoskiej na rynek dla poprawy kursu franka.

Polityczna wizyta ks. Sabaudji w Abissynji

Książę Sabaudji udaje się w najbliższym czasie do Abisynji, by rewizytować Ras-Tafari'ego w imieniu króla włoskiego. Podróży tej przypisywane jest doniosłe znaczenie politycz ne, gdyż ma ona być dowodem serdecznych stosunków, istniejących pomiędzy Włochami a Abisynją.

Sześć kobiet w angielskiej Izbie gmin

W czasie wyborów uzupełniających do Izby Gmin okręgu Waalsend została wybrana pani Małgorzata Bonfield, członek Partji Pracy. P. Bonfield długoletnia działaczka Partji Pracy była za rządu Mac Donalda sekretarką ministra Pracy. Obecnie zasiada w parlamencie an gielskim sześć kobiet.

Echa ze świata

Koniec Dreyfusjady w Magdeburgu

W aferze magdeburskiej wyjaśniła się sytuacja przez to, że stwierdzono, iż istnieje sobowtór aresztowanego przemysłowca Haasa. Morderca Hellinga Schröder zeznał, że do morderstwa nakłonił go pewien mężczyzna, które go zna tylko z imienia. Gdy skonfrontowano Schrödera z Haasem oświadczył, że to jest ten. Obecnie okazało się, że pewien zastępca Tow. Ubezpieczeniowego jest uderzająco podobny do Haasa i on to odwiedził w lutym tego roku Schrödera w jego mieszkaniu w sprawach ubezpieczeniowych. Ogólnie liczą się z tem, że Haas zostanie w tych dniach wypuszczony z więzienia po złożeniu zeznań przez swego sobowtóra.

SREBRNE WESELE HORTHYEGO. Naczelnik Państwa węgierskiego Horthy obchodził onegdaj uroczystość srebrnego wesela.

WYŁOWIENIE ZWŁOK ŻONY WIMPASSINGERA. Policja wyłowiła onegdaj z Dunaju koło Budapesztu kosz, który zawierał części ciała kobiecego. Na policji w Budapeszcie przypuszczają, że będą to części ciała żony Wimpassingera, który, został niedawno aresztowany we Wiedniu w chwili, gdy rzucał do Dunaju części ciała zamordowanej przez siebie żony.

KS. WINDISCHGRAETZ JAKO ŚWIADEK. W dniu wczorajszym został przyprowadzony do sądu w Budapeszcie ks. Windischgraetz dla złożenia zeznań w charakterze świadka w procesie cywilnym. Windischgraetz wygląda zupełnie złamany i przez cały czas opierał się na lasce.

PRZESĄDZONE WIADOMOŚCI O NIEPOKOJACH W PARYŻU. Pisma paryskie donoszą, że wiadomości obiegające pisma zagraniczne o rzekomych wrogich wystąpieniach ludności wobec cudzoziemców w Paryżu są nieprawdziwe. Podobnie nieprawdziwe są wiadomości o odmawianiu sprzedawania towarów cudzoziemcom.

MORDERCA KOCHANKA ŻONY UWOLNIONY. Przemysłowiec francuski Lancel, który jak już donosiliśmy, zabił kochanka swojej żony, oficera lotnika Marge, został przez sąd uwolniony.

NOWY TYP SAMOLOTU. Dzienniki donoszą o skonstruowaniu nowego płatowca portowego, który z łatwością można rozbierać oraz zamieniać na hydroplan. Samolot ten ochrzczony nazwą „Victoria" jest wyposażony w silnik Anzani o sile 60 HP, który zużywa zaledwie 13 kg. benzyny i 2 kg. oliwy na godzinę. Szybkość samolotu wynosi 150 klm. na godzinę.

„PLAC DZIERŻYŃSKIEGO" W MOSKWIE. Sowiet moskiewski dla uwiecznienia pamięci Dzierżyńskiego, uchwalił nazwać plac w Moskwie, na którym znajduje się centrala czerezwyczajki wszechrosyjskiej „placem Dzierżyńskiego".

ARESZTOWANIE MIĘDZYNARODOWEJ ZŁODZIEJKI KOLEJOWEJ. Z Pragi donoszą: W pociągu pospiesznym Warszawa—Praga 100 kilometrów za granicą czeską, aresztowano młodą, przystojną damę, która już kilkakrotnie odbywała tę drogę, a której zachowanie wzbudzało podejrzenia. Podczas rewizji osobistej znaleziono u niej zatrute papierosy, znaczną ilość chloroformu i gąbkę. Prawdopodobnie osoba ta dokonała zamachu na pewnego lekarza czeskiego z Pragi. Ten jednak, chociaż odurzony, ostatkiem sił pociągnął za linę alarmową. Gdy pociąg zwolnił biegu, dama wyskoczyła z wagonu i ukryła się w pobliskim lesie, gdzie ją jednak wyśledzono i aresztowano.

10 MILJONÓW DOLARÓW ZA CAŁUSA, naturalnie skradzionego, zażądała aktorka Margaret Stockberger, skarżąc „złodzieja", którym był bogaty agent realnościowy w Camden (Stan Nowy Jork). Atoli sąd przysięgłych nie „docenił" tej dziewiczej krzywdy i skargę odrzucił.

PODWYŻSZENIE PENSJI KARDYNAŁOM WŁOSKIM. Wzrost kosztów utrzymania zmusił komisję administracyjną Watykanu do przedłożenia papieżowi projektu o powiększeniu płac kardynalskich, wynoszących obecnie 2000 lirów miesięcznie. Pius XI zaaprobował wniosek, rozszerzając jego zastosowanie na wszystkich urzędników dworu Watykańskiego.

MAJĄTEK PRYWATNY MIKOŁAJA II. NIE BĘDZIE WYDANY SOWIETOM. Rząd sowiecki zwrócił się w swoim czasie do Londynu i Waszyngtonu z żądaniem wydania mu prywatnych wkładów bankowych Mikołaja II-go i całej rodziny carskiej. Po wielomiesięcznych pertraktacjach zarówno Stany Zjednoczone jak i Anglja dały bolszewikom odmowną odpowiedź.

LITERATURA I SZTUKA

DODATEK LITERACKI „NOWEGO DZIENNIKA“

ABRAM PERELMAN.

Wpływ młodej muzyki rosyjskiej
na najnowszą twórczość żydowską.

W zależności od miejsca i formy twórczości kompozytorów żydowskich należy ich podzielić na dwie grupy: rosyjską i zachodnio-europejską. Najbogatszą pod względem ilości kompozytorów i prac czysto żydowskich jest grupa rosyjska; u twórców zachodnio-europejskich prace żydowskie znajdujemy tylko między innemi pracami nieżydowskiemi.

Twórczość grupy rosyjskiej ukształtowała się pod wpływem dwóch czynników, z których każdy wpłynął na inną stronę. Jeden czynnik, to ruch odrodzeniowy, który dzięki sjonizmowi coraz większe kręgi zatacza w narodzie żydowskim. Wykorzystywanie swoich własnych sił duchowych, udoskonalonych przez kulturę europejską — oto hasło, które rzucili przywódcy a podchwyciła inteligencja twórcza żydostwa rosyjskiego.

Hasło to pobudziło do życia szkolnictwo żydowskie nowego typu; posunęło znacznie naprzód literaturę hebrajską i żydowską; zjawił się teatr o wysokim poziomie artystycznym, a malarze żydowscy przestali błąkać się po obcych światach, gdyż w życiu żydowskiem znaleźli dla siebie wystarczającą treść. Dzięki temu ruchowi zaczęła się rozwijać i muzyka żydowska.

Materjału do swojej twórczości kompozytorzy jednak nie posiadali; był on rozproszony w masach narodowych. Pierwszem zadaniem ich było zebranie melodyj z synagog, jeszibotów, chederów, chasydzkich bóżnic, pracowni, kuchni, wesel itd.

Praca nad zbieraniem tych melodyj dała współczesnej muzyce żydowskiej jej właściwą treść.

Zresztą wprowadzenie elementu narodowego do twórczości muzycznej było żądaniem najpoważniejszych kompozytorów u schyłku 19-go wieku i na początku 20-go wieku. Aleksander Borodin, Modest Mussorgski, Cezar Cui, Miljusz Bałakirew i Mikołaj Rimskij Korsakow — największe powagi muzyczne tego czasu — dokonali dzieła unarodowienia muzyki w Rosji. Kompozytorzy ci, a zwłaszcza Rimskij Korsakow, byli nauczycielami naszych kompozytorów i dlatego też nauczyli ich wykorzystywać melodje ludowe do poważnych utworów muzycznych. Kompozytorzy nasi przejęli od nich nietylko te zasady, lecz i same melodje. To też bardzo często w utworach naszych kompozytorów słyszymy obok melodyj żydowskich, melodje ludowe typowe rosyjskie.

Drugi czynnik dał tej muzyce formę. Rzecz oczywista, że muzyka, którą tworzono w ostatnich 25 latach nie mogła się oprzeć na zasadach klasyków, programatyków i romantyków. Jeszcze dziś się niemi zachwycamy, jako słuchacze, lecz kompozytorzy współcześni coraz więcej oddalają się od ich form.

Modernistyczna muzyka, która opanowała prawie wszystkich kompozytorów całego świata, stała się dla nas faktem poważnym, z którym walka jest bezcelowa i dlatego niepotrzebna, a może i szkodliwa. Należy raczej się do niej zbliżyć, poznać ją i nauczyć się ją oceniać i rozumieć. Nie jest to rzeczą przypadkową, że kierunek ten objął całe życie duchowe obecnej doby zarówno literaturę i malarstwo, jak i sztukę sceniczną, ba nawet politykę, ekonomję, dzięki swoim nowym zasadom burzenia dotychczasowych absolutnych pojęć i stwarza nia całkiem nowych o nieznanych dotychczas formach. Stoimy u wrót nowych czasów o nowych formach życia i twórczości; z tym faktem musimy się poważnie liczyć.

Ten kierunek modernistyczny z natury rzeczy musiał zapanować nad młodą muzyką żydowską i nadać jej formę zasadniczą, skoro narodziła się ona w czasie wzmagającego się wpływu jego na twórczość kompozytorów.

Modernizm rosyjski błądził na początku między kierunkiem niemieckim zapoczątkowanym przez Ryszarda Straussa i francuskim, zapoczątkowanym przez Claude'a Debussy'ego. Ten ostatni na początku zjawił się jako reakcja przeciwko wpływom niemieckim, wkrótce przyjął on zupełnie określony charakter.

Z tych dwóch kierunków wypośrodkował się modernizm rosyjski, który znalazł swoich wybitnych przedstawicieli w osobach Aleksandra Skrjabina i Igora Strawinskiego.

Zasadniczą cechą tego kierunku jest burzenie dotychczasowych form, które do owego czasu uważano za absolutne i jedynie słuszne.

Przedewszystkiem zadali oni cios konsonansowi w harmonji, który przedtem panował w muzyce niepodzielnie. Dyssonans był uważany za zjawisko drugorzędne, które zawsze było uzależnione od konsonansu. Dalej wyrzekli się oni zasady tonalności molowej i durowej. Utwór muzyczny, według zasad nowatorów, nie musi być utrzymany w jednej tonacji. Debussy nawet stworzył nową skalę tonów, usuwając półtony. Niespodziane przejście od jednej tonacji do drugiej i ciągłe ich mieszanie jest drugą zasadniczą cechą ich twórczości.

Dalej zapanowała rytmika nad melodją. W całym szeregu utworów rozpoznanie melodyj jest rzeczą dosyć trudną, natomiast rytm występuje zupełnie wyraźnie, jako cel utworu.

Wreszcie charakterystyczną cechą jest absolutny brak jakiejkolwiek przepisanej formy utworu, jak podział symfonji, sonaty, lub koncertu na przyjęte przez poprzedników części. Reformy powyższe pociągnęły za sobą stworzenie nowej terminologji, nieznanej dotychczas w muzyce.

Oto zasady młodej muzyki rosyjskiej, którym we większym lub mniejszym stopniu poddali się nasi kompozytorowie z grupy rosyjskiej.

Nieszczęśliwa „Kobieta trzydziestoletnia“
Honorjusza Balzaka*

Do Balzaka przylgnęła powszechnie nazwa „autor trzydziestoletniej kobiety“.

Ten najpłodniejszy i największy pisarz francuski napisał kilkaset powieści, a jedno jedyne opowiadanie obejmujące zaledwie 30 stron („W trzydziestu latach“). zyskało taki rozgłos, że Balzaka uważa się przedewszystkiem za tego, który wprowadził do literatury trzydziestoletnią kobietę.

Balzak nie pomija tego wieku, ale bynajmniej w dziełach swych go nie faworyzuje. U niego równie często bohaterką jest mężatka powyżej czterdziestu lat, jak poniżej trzydziestki.

Owa „trzydziestoletnia kobieta“ nie oznacza wieku, ale jest raczej synonimem życiowo doświadczonej, dojrzałej kobiety.

W opowiadaniu swojem, włoczonem w powieść „Kobieta trzydziestoletnia“, tak precyzuje Balzak stosunek młodej dziewczyny do kobiety dojrzałej: „Młoda dziewczyna zna tylko kokieterję, i myśli, że wszystko zrobiła skoro zdejmie suknię, ale kobieta dojrzała ma ich tysiąc i kryje się pod tysiącem zasłon; głaszcze wszystkie próżności, gdy nowiejusza tylko jedną“.

Tak mówi człowiek, który roentgenowskiemi promieniami swego daru spostrzegawczego prześwietlił nawskroś kobietę. A zwłaszcza trzydziestoletnią, w znaczeniu takiem, jak przed chwilą wspomniałem. „Kobieta trzydziestoletnia może się stać młodą dziewczyną, grać wszystkie role, być wstydliwą i stroić się nawet nieszczęściem“, powiada ten świetny psycholog.

W „Kobiecie trzydziestoletnej“ widzimy rozległy pochód kobiety, począwszy od niewinnej, naiwnej dziewczyny poprzez niebezpieczne rafy trzydziestki aż do zupełnego przekwitu. Przez trzydzieści lat zmaga się ta nieszczęśliwa kobieta z losem, jak żegiarz z nieubłaganą burzą morską, która okazuje się silniejszą od człowieka. Jak w kalejdoskopie przesuwają się wstrząsające koleje życia kobiety, godnej zasiadania na tronie pani de Recamier. Ta Julja nie zadawala się powierzchnią życia; nie nęci jej tafla jeziora, ale jego najgłębsza toń; każdą myśl musi ta filozofka przemyśleć do końca; nie ustaje wśród drogi, choćby się myśl zamieniła w śmiertelną ranę. Z bystrą inteligencją Julji harmonizuje cała jej postać. Rysy jej bowiem „posiadały ową cudowną subtelność, jaką chińscy malarze dają swym fantastycznym postaciom“. Tę damę z wielkiego świata unieszczęśliwił mąż, arystokrata głupi i tępy, któremu płytkość mysli, ogłada towarzyska i inteligencja żony otworzyła naoścież bramy karjery.

W kolisku niedoboru małżeńskiego i świecie arystokracji Balzak najlepiej się czuje. Miłość przybiera u niego rysy botticellowskiej subtelności, niedobór akcenty mocne jakrawe.

Brak delikatności uczuć mężowskich zrujnował margrabinę Julję d'Aiglemont. Stała się podobną do „pięknego kwiatu, którego korzeń podgryza czarny robak“.

Niemożność obcowania z żoną rzuciła margrabiego w objęcie innych kobiet. Wracał do swej żony, ze znudzoną miną człowieka, który używszy szczęścia gdzieindziej przynosi do domu znużenie“.

Ten niedobór małżeński znajduje swój kontrast w idealnej, arcyromantycznej miłości lorda Grenoille'a. Cały rok pielęgnował ten Romeo swą Julję „tak jak zapalony ogrodnik może pielęgnować rzadki kwiat“. To była jakaś poziemska miłość, „Jedno spojrzenie, pochwycone każdego dnia pozwalało mu żyć“.

I jego straciła, nie zaznawszy rozkoszy bliskiego współżycia. Cierpienia spadły na jej duszę „jak lawina, która usuwając się w dolinę, niszczy wszystko, nim sobie zrobi miejsce“.

Osamotniona nie może znaleźć żadnego oparcia po utracie kochanka, którego duszę w najtajniejszych jej fibrach rozumiała.

Podnosi ją na duchu, ale serca nie leczy, stary ksiądz, którego całą filozofję możnaby streścić w dwu wierszu z czwartej części „Dziadów“:

Człowiek stworzony nie na łzy, uśmiechy,
Ale dla dobra bliźnich swoich ludzi.

* Balzak: „Kobieta trzydziestoletnia“, przełożył i wstępem opatrzył Boy-Żeleński. Księgarnia Hoesicka w Warszawie.

Podczas gdy Balzak umiał znakomicie odtworzyć niedobór małżenski Julji i jej miłości do ginącego dla niej lorda — nie zdołał należycie uplastycznić nowej miłości margrabiny. Trochę naiwnie roztrząsa wielki znawca serc kobiecych stosunek matki do córki; córkę tę wplata w cały splot arabskich awantur.

Mnóstwo nieprawdopodobieństw i przypadkowości wkrada się w tok opowiadania. Jakiś morderca chroni się do domu generała którego córka ślepo idzie za nieznajomym i poślubia go. Jakis korsarski okręt napada na majątek generała d'Aiglemont, który rozpoznaje w żonie korsarza własną córkę, która po byronowsku idealizuje swego męża — rozbójnika...

Przez cała lata przeskakuje Balzak jak konik polny, przez źdźbełka trawy pomijając bardzo ważne zdarzenia. Nawet sama śmierć margrabiny w tym dramacie o winie i karze, wypada nie co blado.

W całości analizuje Balzak z przedziwną głębią istotę bolu, miłości, kobiece piękno. Porywa i nerwy szarpie obrazek, gdy mała dziewczyna rzuca faworyzowanego przez matkę braciszka w głęboki nurt błotnistej rzeki, gdzie niewinne to dziecko śmierć znajduje.

Powieść tedy „Kobieta trzydziestoletnia“ budzi niezwykle żywe zainteresowanie, do czego w dużej mierze przyczynia się doskonały przekład Boya.

Podkreśliłem w cudzysłowie kilka zdań nietylko dlatego, że wkraczają w istotę rzeczy, ale głównie dlatego, żeby jeszcze raz, choćby zapomocą tych miniaturkowych wyjątków, unaocznić królewską mowę Boya, Sezam jego językowych skarbów, które zaklął w 87 tomach swych przekładów z równie czarnoksięską mocą.

Dr. W. Fallek

SZYMON WOLF.

Lipiec

Zamierające dnia poszumy
osnuł woalką wonny mit:
to narkotyczne są perfumy
roznamiętnionych latem lip.

Miłością napęczniały sonet
oszołomiony śpiewa park —
noc odpowiada mu kanzoną
gorącą jak pożary warg.

Lipiec przebiera swój poemat,
a serce służy mu za jamb —
ja wiem, że ciebie przy mnie niema
i że dziś jestem strasznie sam.

We wierszu lata tęskna zwrotka
wybuchła nagle w krwawy spazm:
raz jeszcze chciałbym ciebie spotkać
i pocałować jeszcze raz.

Wśród książek żydowskich

Szalom Asz: „Moja podróż przez Hiszpanję“. Wyd. „Kultur liga“. Warszawa 1926. — Z ostatnich dzieł Asza, jest ta książka jedną z najbardziej wartościowych. Podróż po Hiszpanji dawnej siedzibie Żydów, osławionem siedlisku Inkwizycji, uskrzydliła fantazję poety i Asz dał utwór pisany z werwa temperamentem i co najważniejsze z — artyzmem. Oryginalne i piękne porównania, słownictwo bogate jak rzadko u — Asza, zacięcie epickie i niezwykła plastyka, świadczą o tem, że autor intensywnie przeżywał i unaoczniają nam przepiękny kraj, przez jaki Asz ostatnio podróżował. Hiszpanja nęci i tak każdego czarem i romantyką swych głośnych miast i przepychem przyrody. Walka byków, Grenada Sewilla, Kordowa Alhambra, meczety i kościoły, słynne z ornamentyki (arabeski!) — oto marzenia każdego inteligenta. To też wdzięczni jesteśmy poecie, iż choć wyobraźnią pozwolił nam się nadziwić tym wszystkim cudom ziemi tak historycznej, gdzie każdy skrawek jest upamiętniony w dziejach żydowskich.

A Asz nie zapomina o tem, aby ciągle przeciwstawić historji — teraźniejszość. Hojnie szafuje cytatami z Graetza i entuzjastycznie ogląda resztki muzealne, jakie pozostały po tysiącach Żydów, niegdyś tu tworzących arcybogatą kulturę. Odtwarza sobie fantazją postacie dawno już nieżyjące i śledzi oczyma wyobraźni kroki naszych największych poetów hebrajskich z naszego „złotego wieku“ literatury. (Jehuda Halewi, Ibn Gabirol itd.).

Najbardziej zajmują go wszakże dawne siedziby Inkwizycji i stara się nawet nielegalnemi środkami zobaczyć miejsca tortur średniowiecznych. Ale i rzeczywistość odzwierciedla autor w swem dziele.

Opisze więc procesję kościelną, urządzoną z pompą, prawdziwie orjentalną, zanalizuje sztukę Goyi, Greca, Velasqueza i i. (przyczem wypowie subjektywne zdania), odmaluje walkę byków, przypominającą plastyką opisu „Na arenie“ Ibaneza, przewędruje z nami przez Saragossę Madryt, Toledo, Sewillę, wyszuka kilku Żydów marokkańskich, tworzących jakby oazę wśród mrowia fanatycznych katolików i scharakteryzuje Hiszpanję jako kraj średniowieczny, zacofany, katolicki, biurokratyczny, gdzie na każdym kroku można zobaczyć księdza i — policjanta. Nie szczędzi też komplimentów dla czarnookich uroczych Hiszpanek i przeprowadza ciekawą paralelę między zwyczajami żydowskiemi a hiszpańskiemi. (szale). Wogóle całą tę książkę Asza przepojoną patrjotyzmem żydowskim i ozdobioną licznemi ilustracjami, czyta się mimo przewagi żywiołu opisowego, niby najciekawszą powieść. Jest to jedno z lepszych dzieł Asza i świadczy o tem, iż poeta powinien mieć ciągle nowe wrażenie, by utrzymać w napięciu wą wenę pisarską.

* * *

Awigdor Spritzer „Hiob“. Poemat dramatyczny w czterech aktach. — Biblja była i jest dotychczas niewyczerpaną krynicą dla dramaturgów wszelkich narodowości. Wszak jeszcze w średnich wiekach Buchanan pisze dramat o Jeftesie, Rey „Żywot Józefa“ i powstaje cały szereg misterjów, które są przeważnie rozwałkowaniem jakiegoś ustępu z Księgi ksiąg. I w czasach nowożytnych nie brak dramatów biblijnych; zwłaszcza podczas wojny światowej zalała istna powódź takich sztuk rynek księgarski. Wystarczy wymienić z najlepszych „Sen Jakóba“ Ryszarda Beer—Hofmana lub „Jeremiasza“ Stefana Zweiga. To też nie dziw, że w literaturze żydowskiej, w której dramaty osnute na tle biblijnem mają już swą tradycję od Goldfadena począwszy znalazł się [illegible] pragnący literaturę żydowską wzbogacić o jeszcze jedną sztukę tego typu. Wybrał motyw, nęcący niezwykle i już potencjonalnie arcydramatyczny - dzieje Hioba.

Ciekawe jednak, jak dzisiejszy dramatopisarz ustosunkował się do tematu biblijnego. W. T'nachu wprawdzie sam zrąb dramatyczny zarysowany jest bardzo wyraziście, ale tam skondensował go autor w jednym rozdziale. Prolog, ekspozycja i katastrofa następują w Biblji po sobie z błyskawiczną szybkością, a upadek Hioba jest zupełnie nieumotywowany. Spritzer postanowił więc wykoncypować tz. Vorfabel czyli uzasadnić karę, jaka spotkała Hioba, która w Biblji jest jeno eksperymentem, skonstruowanym ad hoc. W tym celu współczesny dramaturg rozcieńczył jeden rozdział T'nachu w dwóch aktach. trzymając się w zasadniczych linjach tekstu biblijnego. Dla umotywowania jednak katastrofy kazał Spritzer popełnić Hiobowi ciężki grzech; aczkolwiek więc Hiob ma żonę, nie może stłumić waru krwi i utrzymuje stosunek ze swą piękną służącą, Rachab. Za to — spotyka go kara. Jest to dla dzisiejszego czytelnika — widza bardziej zrozumiałe. niż bezzasadny fatalistyczny nakaz, względnie ekperyment biblijny.

Interpretując w ten sposób T'nach musiał autor „Poematu“ stworzyć naturalnie kilka figur, nieistniejących w Biblji, a więc wspomnianą już Rachab, żonę Hioba, cały korowód sług i djabłów. Czasem jednak jak np. w akcie czwartym — który jest najsłabszy z wszystkich — autor nie wprowadził zgoła oryginalnych pierwiastków, zadowalniając się li tylko przestylizowaniem, a nawet transkrypcją tekstu biblijnego. Technika przedibsenowska — Spritzer nie potrafił wyeliminować zupełnie monologu, patyna refleksyjna, a nawet zbytnia kontemplatywność zbyt mało dynamicznej akcji, to usterki do wybaczenia, skoro zważymy, iż autor tego „poematu“, zdawał sobie sprawę z trudności technicznych i nie nazwał swego utworu dramatem i że jest nowicjuszem na arenie literackiej. Wiele scen udałych i nerw dramatyczny każą nam uznać debiut Spritzera jako zapowiedź sztuk lepiej komponowanych i efektowniejszych pod względem scenicznym.

B. Rosenzweig.

Kronika literacka

— **„THESAURUS TOTIUS HEBRAITATIS“.** Prace nad drukiem 7 tomu „Thesaurus Totius Hebraitatis“ Ben Jehudy posunęły się tak daleko naprzód że ukazanie się dzieła nastąpi już w krótkim czasie.

ZAŁOŻYCIEL I REŻYSER ARTYSTYCZNEGO TEATRU HEBRAJSKIEGO W PALESTYNIE, M. GNESIN, rozpoczął w Tel Awiwie cykl wykładów o historji teatru u Żydów.

W TEL AWIWIE powstało nowe konserwatorjum muzyczne pn. „Bet Lewijim“ z prof. D. Szorem na czele.

NA WALNEM ZEBRANIU ARTYSTÓW OPERY HEBRAJSKIEJ W TEL AWIWIE wybrano ponownie jako prezesa zasłużonego dyrektora Golinkina.

ARTYSTYCZNY TEATR HEBRAJSKI W PALESTYNIE wystawił ostatnio po raz pierwszy znany dramat Osipa Dymowa „Joszke Muzykant“.

DO TEL AWIWU przyjechał znany publicysta żydowski dr. A. Koralnik, współredatkor gazety żydowskiej „Tog“ w Nowym Jorku.

EMILA BERNARDA COHNA ukazała się ciekawa książka pn. „Judentum ein Aufruf an die Zeit“. Krytyka niemiecka wyraża się o książce tej, jako o dziele traktującem bardzo poważnie aktualne problemy żydowskie.

WYKŁADY MUSSOLINIEGO NA UNIWERSYTECIE W PERUGGII. Mussolini przyrzekł wygłosić w ciągu przyszłego roku szkolnego na uniwersytecie w Peruggii wykład na temat: Starożytny Rzym na morzu.

— **70-LETNI SHAW.** Bernard Shaw kończy w tych dniach 70 rok życia. W najbliższych dniach odbędzie się z tej okazji uroczyste śniadanie w Izbie Gmin, na którem przewodniczyć będzie Mac Donald.

— **ZAKAZ WYŚWIETLANIA „POTEMKINA“ NA WĘGRZECH.** Cenzura filmowa na Węgrzech zakazała wyświetlania znanego filmu „Książę Potemkin“. Równocześnie wydano zakaz wyświetlania dwóch innych filmów rosyjskich.

CIEKAWE PAMIĘTNIKI. W Wiedniu zapowiedziano publikację pamiętników małżonki arcyksięcia Rudolfa, austrjackiego następcy tronu, bohatera tragedji w Meyerling. Zawierają one szereg interesujących szczegółów dotyczących wzajemnych stosunków Rudolfa i przyszłego Wilhelma II.

D'ANNUNZIO A KATOLICY. D'Annunzio znajduje się w ustawicznej walce z kościołem. Niedawno wywował zgorszenie w kołach katolickich listem, w którym oświadczył, że amulety, używane przez Włochów przeciw „złemu oku“ uważa za skuteczniejsze niż modlitwy. „Osservatore Romano“ zmuszony był do zaprotestowania także przeciwko formie kultu franciszkańskiego, jaki uprawia d'Annunzio, który jest „franciszkanizmem bez Boga i bez cnót franciszkańskich“.

SHAW A RÓWNOUPRAWNIENIE KOBIET. Związek aktorek angielskich zorganizował niedawno wielkie zebranie w sprawie równouprawnienia kobiet, na które zaproszony został również Bernard Shaw. Znakomity pisarz odpowiedział listem treści następującej: „Nic na świecie nie mogłoby mnie zmusić do bronienia sprawy kobiet. Widziałem zbyt wiele mężczyzn w tej śmiesznej roli, otoczonych przez okropne kobiety (formidables females), zdolne same do bronienia swej sprawy, a które czerpały sławę z niesławy biednego człowieka, kiedy spędzały go z trybuny“.

ZAKAZANY FILM. Cenzura niemiecka zakazała wyświetlania filmu pn. „Niedźwiedzie wesele“, do którego scenarjusz opracował Łunaczarskij. Treścią filmu są dzieje zwyrodniałego właściciela ziemskiego, mordującego w szale miłosnym swoje kochanki, a także kobietę która pragnie go zbawić czystą miłością. Rosyjski Sinobrody ginie w końcu, osaczony i zamordowany jak dzikie zwierzę. Cenzura niemiecka uznała atmosferę filmu za niemoralną.

SFILMOWANY „HENRYK IV“. „Henryk IV“ Pirandella będzie sfilmowany z Conradem Veidt w roli tytułowej.

GAŻA CORINNY GRIFFITH. Wytwórnia Warner Bros zaofiarowała Corinnie Griffith dziesięć tysięcy dolarów gaży tygodniowej.

ASTA NIELSEN JAKO AKTORKA. Oddział teatralny „Ufy“ wystawi w Berlinie w „Kleines Theater“ w sierpniu i wrześniu br. Sheldona „Ritę Cavallini“ i Bissona „Obcą kobietę“ z Astą Nielsen w rolach głównych. Reżyserję objął Hans Neumann.

ŚLUB CÓRKI MANNA. Córka znanego niemieckiego pisarza Tomasza Manna, aktorka Erika Mann, wyszła zamąż za aktora wiedeń

...skiego z teatru „in der Josefstadt", Gründgensa.

ODKRYCIE CENNYCH FRESKÓW W ASSYŻU. Przy robotach konserwacyjnych w kościele św. Klary w Assyżu odkryto cenne freski z roku 1372.

NIEZNANY OBRAZ MICHAŁA ANIOŁA. Z Bolonji donoszą, że odkryto tam nieznany dotąd obraz Michała Anioła, przedstawiający Kuszenie św. Antoniego. Twarz świętego przypomina rysy twarzy Michała Anioła. Obecny właściciel obrazu otrzymał go w spadku, przyczem obraz oszacowano wówczas na 1.000 lirów wartości.

PRZEDSTAWIENIA KLASYKÓW GRECKICH I RZYMSKICH. W jesieni tego roku mają odbyć się w odnowionym amfiteatrze w Ostji koło Rzymu, obejmującym miejsca na 10.000 osób, przedstawienia klasyków greckich i rzymskich. Oprócz komedji Plauta i Arystofanesa i tragedji Ajschylosa przewidziane są również igrzyska olimpijskie.

Nadesłane książki i czasopisma

I. AWERBUCH: Słowa bez pieśni (Miniatury). — Warszawa 1926. — Skł. gł. Dom książki polskiej.

— ZENON BERES: Prolegomena do zagadnień gospodarczych w Polsce. — Kraków 1926. — Skł. gł. w księg. S. A. Krzyżanowskiego.

* * *

UKAZAŁA SIĘ W DRUKU PRACA P. TADEUSZA HOŁÓWKI PT. „O ZMIANĘ KONSTYTUCJI", poruszająca aktualne dziś zagadnienie wzmocnienia władzy wykonawczej oraz stosunku Demokracji polskiej do wniesionego na Sejm projektu rządowego. W szeregu rozdziałów autor omawia całokształt spraw związanych z koniecznością naprawy braków Konstytucji 17 Marca. — Skł. gł. Księgarnia Robotnicza, Warszawa, Warecka 9.

PROF. KAZIMIERZ SOSNOWSKI: Przewodnik po Beskidach Zachodnich. Wydanie II. znacznie rozszerzone i uzupełnione z kilkudziesięciu ilustracjami.

Ruchliwa krakowska księgarnia geograficzna „Orbis" wydała obecnie swoim nakładem II. wydanie znanego przewodnika turystycznego po Beskidzie Zachodnim prof. Sosnowskiego. Jedyny ten przewodnik polski po Karpatach Zach. przybrał obecnie format poręczniejszy, a uzupełniony i przerobiony przez autora prezentuje się nadzwyczaj dodatnio i znajdzie się zapewne w rękach każdego miłośnika gór. Przewodnik obejmuje obszar Karpat polskich od Krynicy wraz z Pieninami, aż poza granicę czeską do Moraw, przyczem uwzględnia również zimowe tereny narciarskie.

* * *

„HEATID", organ Światowej Organizacji Hechaluc wychodzi w języku hebrajskim ze specjalnym dodatkiem w języku żydowskim w Warszawie. Adres: Warszawa, Orla 11.

„HAISZAH". W zeszycie trzecim tego miesięcznika poświęconego zagadnieniom kobiety w Palestynie znajdujemy artykuł J. Fichmana o wychowaniu narodowem, Lei Selinger o obowiązkach wobec dzieci, Nachamy Szor o nauczaniu dorosłych, J. Kaufman pisze o szkołach żeńskich w Tel Awiwie Kurni poświęca modlitwę kobiecie palestyńskiej. Chana Thon pisze o Elzie Lasker — Schiller itd. Numer zamyka bardzo obfita kronika z ruchu kobiet żydowskich w kraju i zagranicą. — Adres: „Haiszah" Jeruszalaim P. OB. 633.

DI CUKUNFT. Zeszyt za lipiec zawiera artykuły i prace A. Ljesina (Szalom Szwarcbart), D. J. Silberbuscha Rogofa, Raboja, Jehoasza, Dr. Sz. Bernsteina, Nigera, Mukdoniego, Dr. I. Szackiego i in. — Adres: New York 175 East Broadway.

„LITERARISCHE BLETER" Nr. 116 z 23 bm. zawiera prace Olgi Rabinowicz, Dra Schipera, I. Kipnisa, A. Alperina i in. — Adres: Warszawa, Leszno 36.

WIADOMOŚCI LITERACKIE (z powodu strajku drukarskiego w Warszawie, drukowane są we Wiedniu!) W nrze 28—29 z 18 bm. znajdujemy piękne studjum Szymona Wolfa o „Najmłodszej poezji hebrajskiej" Marji Dąbrowskiej doskonałe i głębokie studjum o Conradzie. W nrze 30 — 25 bm. artykuł Anatola Sterna „Czyżby śmierć poezji?" i in. — Adres: Warszawa, Boduena 1 m. 2.

WALKA. Miesięcznik socjalistyczny. Zeszyt na lipiec — sierpień zawiera artykuły Grywicza Burskiego, Piżyca i in. oraz przegląd polityczny, ruchu robotniczego itp. — Adres: Kraków, Gertrudy 20.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY.

Okólnik Min. Skarbu o ulgach w spłacie kwartalnych zaliczek na podatek od obrotu

Na skutek memorjału złożonego w Min. skarbu przez delegację C. Z. K., Ministerstwo rozesłało wspomniany już przez nas wczoraj okólnik Nr 168 do wszystkich izb skarbowych w sprawie ulgi w spłacie kwartalnych zaliczek na podatek od obrotu za rok podatkowy 1926.

W okólniku tym na podstawie art. 94 ustawy o państw. pod. przemysł. z dnia 15 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr 79 poz. 550) zarządza się co następuje:

Płatne w roku podatkowym 1926 pierwsze trzy zaliczki kwartalne, wymienione w ust. drugim art. 56 powołanej ustawy mogą być uiszczone bez ustawowych kar za zwłokę i odsetek za odroczenie w terminach następujących: ———

1) zaliczka za I kwartał 1926 roku do dnia 31 lipca r. b. włącznie;

2) zaliczka za II kwartał r. b. w dwóch ratach, płatnych do dnia 20 sierpnia i 20 września r. b. włącznie.

3) zaliczka za III kwartał r. 1926 w dwóch ratach, płatnych do dnia 20 października i 20 listopada r. b. włącznie.

Niedotrzymanie któregokolwiek z wyżej wskazanych terminów pociąga za sobą przymusowe pobranie zalegających kwot kwartalnych zaliczek razem z karami za zwłokę, licząc od ustawowych terminów ich płatności i ewentualnie kosztami egzekucyjnemi.

Do wymienionych wyżej terminów płatności niema zastosowania 14-dniowy termin ulgowy, przewidziany w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. P. R. P. Nr. 73 poz. 721)

Uiszczone już na poczet zaliczek kwoty winny być zarachowane przedewszystkiem na dobro 1-szej zaliczki, płatnej w terminie do dnia 31 lipca.

Pobrane przed otrzymaniem niniejszego okólnika kary, względnie odsetki za zwłokę od zaliczek kwartalnych oraz koszty egzekucyjne należy zarachować na poczet zaliczek o czem winna być umieszczona w księdze odbiorczej odpowiednia klauzula.

Ze względu na to, że ustawowe terminy płatności zaliczek za I i II kwartały 1926 r. upłynęły przed dniem 16 lipca i nieuiszczone kwoty na dzień ten stały się zaległością, przeto w myśl par. 2 rozporządzenia Min. skarbu z dnia 8 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. N. 67 poz. 398) od kwot wpłacanych względnie przymusowo ściąganych na poczet tych zaliczek w okresie od dnia 16 lipca do dnia 31 sierpnia 1926 r. nie należy pobierać nadzwyczajnego 10 proc. dodatku.

Jednocześnie odwołuje się wszystkie dotychczasowe zarządzenia Min. skarbu w sprawie odroczenia płatności omawianych zaliczek.

Jak należy opłacać weksle?

Brak znajomości przepisów skarbowych jest niemal największą bolączką naszych sfer kupieckich.

Dlatego też bardzo często się zdarza, że wiele osób narażonych jest na kary stemplowe od weksla.

Z tego powodu wyjaśnić należy, co następuje:

Za weksel, który całkowicie jest wypełniony t. j. taki, w którym wykazana jest suma długu, termin wystawienia i płatności, a który przypada nie później, niż w trzy miesiące od czasu wystawienia — **płaci się pojedynczą stawkę.**

Jeżeli posiadacz takiego wekslu w okresie płatności weksla nie realizuje, ani w razie nie chęci zapłaty weksla nie protestuje, wówczas właściciel winien przed upływem 3 miesięcy od daty wystawienia, **przedłożyć urzędowi skarbowemu weksel w celu dopłaty pewnej stawki w formie marek stemplowych lub w gotówce,** aby uchronić się od kary stemplowej. Wówczas weksel może nadal pozostawać w obiegu.

Natomiast z chwilą zaprotestowania weksla posiadacz zaświadcza formalnie, że weksel dłużej nie może być w obiegu, ponowna opłata jest zatem niepotrzebna.

Weksle, które są bez daty (czy to wystawienia, czy płatności, albo wystawiony jest na termin dłuższy niż na 3 miesiące) muszą opłacać z góry **dwukrotną opłatę stemplową, od sumy w wekslu wskazanej.**

Jeśli weksel jest w obiegu więcej niż 6 miesięcy, nie potrzeba opłacać wyższej stawki.

Jeśli na wekslu suma nie jest wymieniona, to zn. na wekslu blankowym, trzeba opłacić tyle, jakby opiewał na kwotę 2.500 zł.

Jeśli weksel nie posiada ani daty wystawienia ani kwota nie jest wypełniona, to musi być opłacony podwójnie od kwoty 2.500 zł. t. zn. stemplem 18 złotowym.

W razie niewypełnienia wyżej podanych wymogów kasa skarbowa nakłada karę piędziesięciokrotną.

Z rynku naftowego

(Od naszego korespondenta).

TARG ROPNY. Na targu ropnym tendencja mocna z powodu ostatniej fuzji Towarzystwa naftowego „Silva Plana" z Tow. „Limanowa" ubyło na targu ropnym miesięcznie kilkuset cystern ropy, cena ropy marki „Borysław" wynosi 190 dol. za cysternę a 10.000 kg. Spodziewać się należy jeszcze dalszej zwyżki zwłaszcza wobec zbliżającego się sezonu w przemyśle rafineryjnym.

NA TARGU UDZIAŁÓW BRUTTO ruch nieco się ożywił; poszukiwane są zwłaszcza udziały w kopalniach produktywnych; szczególnym pokupem cieszą się udziały w kołach krakowskich, dąbrowiec-

kich, tarnowskich itd. Ceny udziałów obecnie poszukiwanych obracają się około (ceny za jedną szesnastkę) Piast — 80 dol. am., Janina I. II. — 120 dol., Walka — 110 dol. Zawisza Czarny — 145 dol., Tryskaj — 110 dol. Junis—Galicja — 135 dol., Waliszko — 95 dol., (ceny za jedną trzydziestą drugą) Union — 110 dol., Konrad Brugger — 590 dol. Zofja — 310 dol., Fotegen — 255 dol., Gotfryd — 340 dol. Popyt za udziałami pochodzi stąd, że produkcja tych udziałów przynosi miesięcznie czteroprocentowe odsetki w stosunku do ceny kupna. O ile mio jednakowoż Rząd sam powoduje zastój, nie wypłacając należytości punktualnie za produkcję bruttową, którą na podstawie specjalnej ustawy o zajęciu ropy bruttowej zajmuje dla Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych w Drohobyczu. Dziś jeszcze nie wypłacił za produkcję z miesiąca maja.

Wszelkie wieści o zawodnieniu terenu mraznickiego z powodu zjawienia się wody na kopalni „Afdona" (Junis—Galicja) rozwiały ostatnie wyniki badań analitycznych tej wody, która tam wystąpiła a które to wyniki każą twierdzić, że mamy tu do czynienia ze zjawiskiem lokalnem; ostatnio po zatkaniu spodu, z pod którego woda się wydobywała, iłami i pakunkami, ukazała się ropa i silne gazy. Udziały na tejże kopalni należą do poszukiwanych.

———oSo———

RYNEK TRYKOTAŻY.

Na rynku trykotaży panuje w dalszym ciągu zastój. Składy fabryk łódzkich, warszawskich i prowincjonalnych zawalone są towarem, na który niema zbytu. Wojna celna z Niemcami, importującymi do Polski dawniej bardzo poważne ilości trykotaży — ruchu we wnętrznego w tej gałęzi przemysłu zupełnie nie zwiększyła. Fabrykanci, którzy, licząc na wojnę celną i na korzyści z niej płynące, podnieśli w roku ubiegłym znacznie produkcję — ponieśli teraz dotkliwe straty. Wskutek wielkiej konkurencji (namnożyły się bowiem w tej branży nowe fabryki i fabryczki) musiały fabryki sprzedawać towary poniżej kosztów produkcji. Sezon przyszły zapowiada się nieszczególnie. Producenci trykotaży nie posiadają gotówki, a niewiadomo, czy otrzymają od fabrykantów przędzę surowiec na kredyt; będą więc musieli najpierw sprzedawać zapasy a potem dopiero będą mogli puścić fabryki w ruch. Dalsza egzystencja przemysłu trykotażowego zależy w znacznej mierze od tego, czy traktat z Niemcami będzie zawarty i czy przemysł krajowy wytrzyma ewentualną konkurencję niemiecką.

WARUNKI SPRZEDAŻY I WYPŁACALNOŚCI.

W branży wełnianej: 15% gotówką, resztę na 2—3 miesięczne weksle, w branży bawełnianej 35—40% gotówką, reszta na 1 i pół — 2 miesięczne weksle; w obu działach ilość protestów znikoma. W branży trykotażowej sprzedają prawie wyłącznie na weksle — wypłacalność zła.

Dobry materjał wekslowy dyskontowano ostatnio w Łodzi na 2 i pół do 3% w stosunku miesięcznym, mniej pewny na 4 i pół do 5 i pół proc.

RYNEK BIELSKI.

Fabryki bielskie przygotowują się intensywnie na sezon zimowy. Zawarto w ostatnich dniach liczne tranzakcje z dawnymi przedwojennymi odbiorcami, jak z Austrją, Węgrami i krajami bałkańskiemi. Ceny towarów nagół obniżyty się. Za najlepszy kamgarn zimowy żądano 20 zł. za metr, za lepszy gatunek płaszczowy 35 zł. Zagranica zamawia tylko najlepsze gatunki, przyczem reguluje należność przeważnie gotówką.

Informator podatkowy

Czytelnik N. Dz., Krynica. Kurs dolara wynosił dnia 7/4 b. r. 8.10, zaś 8/4 b. r. 8.40 (oficjalnie).

E. Kraków: Nieoficjalny kurs dolara wynosił dnia 10/11 1925 — 6.11, 11/11 — 6.19, zaś 12/11 — 6.50.

Z. T., Dębica: Kurs międzybankowy dolara wynosił dnia 6/7 1925 — 5.185, 13/11 — 6.30, 14/11 — 6.60, 21/11 — 6.90, 27/11 — 7.10, 28/11 — 7.50.

Wiadomości z kraju

JAROSŁAW. (Kor. wł.). **Rocznica Herzlowska. - Samopomoc akademicka.**

Z okazji 22-letniej rocznicy śmierci blp. Teodora Herzla urządziła tutejsza młodzież zorganizowana w Agudat- Hanoar Haiwri, akademję uroczystą w swym własnym lokalu. Na program złożyły się pankta muzyczne, chór mieszany, żywy obraz i słowo wstępne w języku hebr. wygłoszone przez reprezentanta młodzieży. Punktem kulminacyjnym akademji była mowa uroczysta wygłoszona przez reprezentanta Merkaz Haceirim tow. Liona, która wywarła silne wrażenie na zebranej młodzieży. Z tej samej okazji urządziła Org. Sjonityczna w Głównej Synagodze uroczyste nabożeństwo żałobne. Po odśpiewaniu psalmów i El- mole rachmim przez nadkantora p. Lamma wygłosił sekr. Kom. Lok. tow. Lion u roczyste przemówienie. Odśpiewaniem pieśni narodowych i pieśni żałobnej ku czci Herzla zakończono w nastroju uroczystym nabożeństwo. W tym dniu tj. 4-go odbyła się zbiórka Ż. F. N. na las herzlowski; akcja ta przyniosła zł. 143.

Dn. 10 lipca odbyło się w sali Posiedzeń Kahału zebranie doroczne młodzieży akademickiej „Samopomoc". Ze sprawozdania ustępującego Wydziału dowiadujemy się, iż społeczeństwo żydowskie w ubiegłym roku pomimo owej ciężkiej sytuacji gospodarczej nie oszczędziło ofiar na rzecz żyd. kuchni akademickiej. Kwota złotych 1200. — świadczy najdobitniej o tem iż społeczeństwo nie zapomina nigdy o interesach młodzieży akademickiej. A jaką jest nasza młodzież akademicka w nazym grodzie? Burzliwe posiedzenia stojące pod znakiem awantur, długotrwałe targi krakowskie o przynależność młodzieży do swego narodu, wybór wydziału, składającego się z przeważnej części z jednostek które z żydostwem mało mają wspólnego, świadczy najlepiej, że młodzież akademicka w naszym grodzie nie rozumie należycie powagi obecnej chwili. Spodziewamy się, że połeczeństwo żydowskie, a w pierwszym rzędzie Organizacja sjonistyczna dołoży wszelkich starań, by młodzież akad. nie tylko z dumą przyznawała się do swego narodu, lecz też czynny brała udział w walce swego narodu o jego lepsze jutro. **I. L.**

AUTOR „JAKÓBA" W WARSZAWIE. Przybył do Warszawy p. Abraham Bernard Lecache, autor głośnej powieści francuskiej „Jakób" w przejeździe na Ukrainę, dokąd udaje się z ramienia wielkiego dziennika francuskiego „Paris Soir" dla przeprowadzenia ankiety na temat pogromów na Ukrainie. Misja p. Lecache'a stoi w związku z procesem Szwarcbarta.

W SPRAWIE EMIGRACJI DO KANADY. Wicedyrektor państw. urzędu emigracyjnego p. Putyłowski wyjeżdża do Kanady celem zbadania warunków imigracyjnych.

— PAŃSTWOWA SZKOŁA TECHNICZNA z Wydziałem Lotniczym i Samochodowym w Warszawie przyjmuje w roku bież. kandydatów na 1-szy kurs w wieku od lat 17-tu zaś wyjątkowo i starszych za zezwoleniem Min. W. R. i O. P., którzy ukończyli 4 kl. szkoły średniej lub 7 klas szkoły powszechnej. Kurs nauki 4-letni. Do podań, które należy kierować do Dyrekcji (Warszawa, Kopernika 28) muszą być dołączone: świadectwo szkolne 2 przez kandydata podpisane fotografje, krótkie curiculum vitae i 5 zł. opłaty egz. Podania przyjmowane będą do dnia 22 sierpnia. Prospekty z programem egzaminów wysyła kancelarja główna szkoły.

REKONWALESCENCJA GEN. SOSNKOWSKIEGO. Gen. Sosnkowski opuścił klinikę prof. Jurasza w Poznaniu i udał się na rekonwalescencję do swojego majątku na wsi.

NA POMORZU NIE WIEDZĄ, KTO JEST PREZYDENTEM. „Robotnik" podaje, że na dworcach kolejowych na Pomorzu (np. w Pucku, w Kartuzach) dotychczas wiszą portrety b. prezydenta Wojciechowskiego.

O ZABÓJSTWO KUPCA ŻYDOWSKIEGO. Onegdaj przed sądem okręgowym w Lublinie w trybie doraźnym toczyła się rozprawa o zamordowanie kupca Chaima Regena z Kraśnika. Mordu dokonali trzej nieletni w dniu 13 czerwca br. pod wsią Szastarka w pow. Janowkim. Mord dokonany był w sposób bestjalski, bo oprócz uderzenia żelaznym drągiem w głowę, zadano ofierze 16 ran kłutych. Wyrok skazuje 19-letniego Maksymiljana Mroza na karę śmierci przez rozstrzelanie, 18-letnich Jana Kolka i Karola Żabę na dożywotne więzienie z pozbawieniem praw. Obrońca Mroza wniósł telegraficzną prośbę do Prezydenta Rzpitej o ułaskawienie.

BIEDNY ROTSZYLD. 66-letni tragarz żydowski w Warszawie, Hersz Rotszyld został onegdaj gdy woził ręczny wózek naładowany towarami, pchnięty w brzuch dyszlem wózka ręcznego innego tragarza żydowskiego tak nieszczęśliwie, że w kwadrans po wypadku skonał.

SAMOBÓJSTWA W ULICY ŻYDOWSKIEJ. Ajzyk Joskowicz, ongiś zamożny 66-letni kupiec warszawski, w przystępie silnego rozstroju nerwowego wypił onegdaj większą ilość esencji octowej. Joskowicz przymierał głodem.

W Pospieszce, letnisku pod Wilnem, wczoraj popełnił samobójstwo poważany w Wilnie kupiec żydowski Tajs. Samobójca powiesił się na strychu domu, w którym mieszkał. Samobójstwo to wywołało wielkie poruszenie w całem mieście. Tajs miał lat 55 i był głową licznej rodziny. Przyczyną targnięcia się na życie — ciężki stan materjalny z powodu kryzysu.

WYROK W PROCESIE O NADUŻYCIA PRZY DOSTAWACH. Z Torunia donoszą: W procesie przeciwko drowi Zemkemu i tow. o nadużycia przy dostawach wojskowych przez izbę karną w Chojnicach zapadł po 6-dniowych rozprawach wyrok, mocą którego dr Zemke i jego towarzysze zostali uwolnieni od winy i kary.

URZĘDNIK POCZTY, KRADNĄCY MARKI Z LISTÓW. Od dłuższego już czasu w oddziale poczty przy dworcu kaliskim zauważono że giną znaczki pocztowe naklejone na listach, wysyłanych przez pocztę. Dochodzenie wykazało, że urzędnik poczty Stanisław Wysokiński, przed wysłaniem poczty odlepiał marki z listów i przywłaszczał je sobie.

NIE WYWOŁUJ WILKA Z LASU! W „Kurjerze Czerwonym" czytamy: Na jednem z ostatnich posiedzeń Sejmu, w czasie dyskusji nad zmianą konstytucji, ławy rządowe zajął gabinet premjera Bartła w komplecie. Brakło tylko Marszałka Piłsudskiego.

z prawej strony Izby.

prawej strony Izby.

— Nie wywołuj wilka z lasu! — odpowiedziano z lewicy — bo jak przyjdzie...

Wesoły kącik

AKTUALNE PRZEKLEŃSTWA

— Ty oszuście!
— Tyś sam bankierem!

* * *

— Ty morderco!
— Tyś sam kamieniczmikiem!

* * *

— Ty dziadu!
— Tyś sam fabrykantem!

NIE POTRZEBUJE BUCHALTERA

— Dlaczego właściwie wypowiada mi pan posadę?

— Nie potrzebuję więcej buchaltera! Cała buchalterja składa się dzisiaj z dwóch pozycyj: „dochód" to Komitet Ratunkowy, a „rozchód" to — Izba Skarbowa.

DZISIEJSZA MŁODZIEŻ

— Wanda daje się całować tylko przez swoich przyjaciół.

— To w takim razie nie ma ona, zdaje się żadnych wrogów.

* * *

Lekarz: Ucz się pan boksu, a po jednej godzinie lana?

— **Wanda:** Nie mógł, bo były obsadzone!

NOWOCZESNY LEKARZ

Pacjent: Od pięciu nocy nie zmrużyłem oka.

Lekarz: Ucz się pan boksu, apo jednej godzinie będzie pan miał oko zamknięte przez całe tygodnie!

KWESTJA ŻYCIOWA

— Dlaczego właściwie pan się nie żeni, panie doktorze?

— Proszę pani czy pani jada konserwy jak długo ma pani świeże jarzyny?

KRONIKA

Wschód słońca 3 m. 45

Lipiec
25
Niedziela
14 Ab

Zachód słońca 19 m. 40

Nieznaczna podwyżka ceny gazu

Uchwałą Komisji gazowo-elektrycznej z dnia 12 lipca ceny gazu zostały podwyższone jak następuje:

za początkowe 1—25 m. sześć. zużytych w jednym okresie (miesiącu) z dawnej ceny 0.35 na 0.39 zł. za 1 m. sześć.

za dalsze zużyte ilości w jednym okresie (miesiącu) z dawnej ceny 0.27 na 0.30 za 1 m. sześć.

Ta podwyżka została spowodowana wzrostem ceny węgla, który w ostatnich miesiącach podrożał z ceny 26.40 za tonnę o 35 proc., oraz podwyższeniem taryfy kolejowej.

Dnia 20 lipca nastąpiło obniżenie ceny węgla z zł. 35.70 na zł. 32.60 za tonę loco kopalnia na Górnym Śląsku, wobec czego zamiast uchwalonych cen gazu zastosuje się następujące ceny:

za początkowe 1 25 m. sześć. 0.38 zł. za 1 m. sześć.

za dalsze ilości 0.29 zł. za 1 m. sześć.

Ceny te będą obowiązywały od odczytów i rachunków wystawionych w sierpniu b. r.

Równocześnie, na skutek częstych reklamacyj wyjaśnia się, że czynsz i obsługa gazomierzy wynosi miesięcznie:

za 3 i 5-płom. gazomierze zł. 1.60
„ 10, 20, i 30-płom. gazomierze „ 2.—

Uprasza się P. T. Odbiorców, którzy na powyższe ceny się nie zgadzają, aby zechcieli o tem zawiadomić Dyrekcję Gazowni listem poleconym i równocześnie zaprzestali używania gazu.

Ponieważ cena węgla wzrosła o 24 proc., a cena gazu tylko o 8 procent, zatem gaz jako paliwo w porównaniu do węgli kalkuluje się obecnie znacznie taniej niż poprzednio.

4502 Krakowska Gazownia miejska DYREKCJA.

W sprawie przyjęcia na I. rok studjów medycznych na Uniw. lwowskim

Dziekanat Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie podaje do wiadomości, że podania o przyjęcie na I rok studjów należy wnosić w terminie od 1 do 10 września 1926 r. do kancelarji Dziekanatu. Do podania należy dołączyć następujące załączniki: świadectwa z 7 i 8 kl. oraz świadectwo maturalne, o ile jest przerwa po egzaminie dojrzałości — świadectwo moralności — oraz dokument stwierdzający stosunek do wojska, o ile kandydaci będą w wieku poborowym.

Nowy rozkład jazdy autobusów

ODJAZD Z KRAKOWA:

do Cła: od 6/VII br. nie kursuje.

do Jędrzejowa: od 15/VII nie kursuje.

do Kobierzyna: 14.20, 21.— kursuje tylko: wtorki, piątki, niedziele i święta.

do Kocmyrzowa:: 9, 13.40, 19.30,

do Miechowa: 17.—, (kursują dziennie 3 autobusy)

do Swoszowic: 6.30, 9.—, 1.—, 3.15, 5.30 (w niedziele i święta od godziny 13,—, do godziny odjazd),

do Wieliczki: 8,15, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30. 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30. 20.30, 21.30,

do Zakopanego: 8.—, 16.30, (postaje: Myślenice, Luboń, Chabówka, Nowy Targ).

* * *

ODJAZD DO KRAKOWA:

z Kobierzyna: 7.—, 16.45, (podczas wakacji szkolnych kursuje tylko: wtorki, piątki, niedziele i święta).

z Kocmyrzowa: 5.30, 10.30, 17.30.

z Miechowa: 5.—, (kursują dziennie 3 autobusy).

ze Swoszowic: 8.—, 9.—, 10.—, 12.—, 13.—, 14.—, 15.—, 16.—, 17.—, 18.—, 19.—, 20.— (w niedziele i święta odchodzi 22).

z Zakopanego: 7.45, 18.— (postoje: N. Targ, Chabówka, Luboń, Myślenice).

* * *

Linja zakopiańska ranna z wyjazdem o 8— z Krakowa i z powrotem z Zakopanego o 22ej umożliwia zwiedzenie w ciągu jednego dnia Morskiego Oka.

Samochód do Ojcowa kursuje każdego czasu przy zebraniu się minimalnie 6 pasażerów.

—OSOBISTE. Wicewojewoda Dr. Zdzisław Wawrausch wyjechał onegdaj na czterotygodniowy urlop odpoczynkowy.

— DALSZY CIĄG SPRAWOZDANIA Z KONFERENCJI PRZEDSTAWICIELI KUPIECTWA ŻYDOWSKIEGO Z P. MINISTREM KWIATKOWSKIM zamieścimy w numerze następnym.

— PRZED BUDOWĄ IV MOSTU ŻELAZNEGO NA WISLĘ. Wczoraj w południe w Biurze Prezydenta miasta Rollego odbyło się otwarcie ofert na budowę IV mostu żelaznego na Wiśle między Krakowem a dzielnicą podgórską. Dnia 30 bm. nastąpi ogłoszenie wyniku przetargu i powierzenie robót danemu przedsiębiorstwu.

— W SPRAWIE CEMENTU KRAJOWEGO I OPOLSKIEGO spotkały Magistrat krakowski różne zarzuty. Obecnie Magistrat wyjaśnia, że budownictwo miejskie używa przeważnie cementu krajowego. Cement krajowy osiągnął rzeczywiście nadzwyczajne rezultaty pod względem wytrzymałości na ciągnienie i ciśnienie i jako cement do robót konstrukcyjnych dogodzić może najwyższym wymogom technicznym. Jednakże przy nawierzchniach drogowych i chodnikach, które są narażone na ścieranie, tarcie, zmiany atmosferyczne, uderzenia itp. — wytrzymałość cementu krajowego pod tym względem nie jest dostateczna — i mimo wskazówek Budownictwa miejskiego oraz wysiłków fabryk krajowych nie udało się dotąd wytworzyć takiego produktu, któryby tym wymogom odpowiadał.

Magistrat skłonny jest jednakże mimo dotychczasowych ujemnych doświadczeń zaniechać sprowadzania cementu opolskiego, gdy tylko technika wytwórcza krajowych fabryk stanie na odpowiednim poziomie. — To też w bieżącym roku Magistrat wykona znowu próbnie nawierzchnię bazaltoidowe z cementu krajowgo i w razie dodatnich doświadczeń tylko tego cementu używać będzie.

Sprowadzanie cementu opolskiego przedstawia dla gminy dużo trudności, to też Zarząd

Ujęcie niebezpiecznego włamywacza

Organa tut. EUS. aresztowały znanego niebezpiecznego Włamywacza Ludwika Dyląga lat 20 rodem z Jadownik. pow. Brzesko. poszukiwanego od dłuższego czasu przez władze sądowe i policyjne. Aresztowany Dyląg dokonał w ostatnim czasie szeregu śmiałych włamań tak w Krakowie jak i na prowincji w towarzystwie wego brata Władysława. lat 18, aresztowanego już poprzednio i przebywającego w więzieniu sądowem w Krakowie oraz w towarzystwie Zdzisława Gwizdowskiego, lat 19 z Krakowa zam. przy ul. Zacisze l. 10 a przytrzymanego przed kilku dniami w Wadowicach i oddanego tamt. sądowi i w towarzystwie Jana Krakowskiego lat 16 z Jadownik, pow. Brzesko, oddanego również poprzednio do więzień sądowych w Dobromilu. Aresztowany Dyląg dokonał w towarzystwie wymienionych włamania do składnicy kółek rolniczych w Pilźnie skąd skradli większą ilość różnych towarów znacznej wartości, następnie do mieszkania Samuela Brucha w Krakowie przy ul. Madalińskiego l. 18. skąd skradli naczynie srebrne stołowe i gotówkę łącznej wartości około 1600 zł następnie skradł Dyląg na szkodę Józefa Bratta z Krakowa z kieszeni w teatrze Baagtela w czasie występów „Habimy" portfel z kwotą 320 dolarów i 300 złotych. Na szkodę księdza proboszcza w Niepołomicach garderobę znaczniejszej wartości z mieszkania, na szkodę księdza obok Kalwarji naczynie stołowe srebrne i gotówkę znaczniejszej wartości, po dokonaniu której to kradzieży ujęty został przez tamt. policję Zdzisław Gwizdowski, zaś Dyląd ostrzeliwując się zbiegł.

W okolicy Dobromila dokonał Ludwik Dyląd wraz z Janem Krakowskim dwóch śmiałych włamań do mieszkań, gdzie skradli gotówkę i biżuterję, z którym to łupem zostali obaj tam przyaresztowani przyczem odebrano od nich również trzy rewolwery.

Osadzony w aresztach w Dobromilu i przykuty do pryczy, zdołał Dyląg wydostać się z aresztu wraz z łańcuszkami, któremi był przykuty, poczem dokonał kradzieży kieszonkowej w Łącku pow. Nowy Sącz na szkodę niewiadomego dotąd poszkodowanego, któremu skradł portfel z kwotą 2095 zł. — Dyląg poszukiwany był nadto przez sąd powiat. w Przeworsku za zbiegnięcie z tamt. więzienia, gdzie przebywał pod zarzutem zbrodni kradzeży oraz przez sąd powiatowy w Brzesku za usiłowany napad na tamt. więzienie, skąd chciał uwolnić swego brata Stanisława. — Dyląg dopuszczał się również kradzieży na kolejach, okradając pasażerów z gotówki i biżuterji oraz grasował w Bernie (Czechosłowacja), Pradze i Morawskiej Ostrawie. Po przeprowadzeniu dochodzeń odstawiono Ludwika Dyląga do więzień sądowych w Krakowie.

Celem uniknięcia drożyzny artykułów pierwszej potrzeby

Doniosła uchwała Komisji dla badania cen

Komisja do badania cen (połączone jej Sekcje piekarsko-młynarska i rzeźniczo-masarska) uchwaliła jednogłośni na posiedzeniu odbytem w dniu 22 bm. pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Dra Wielgusa na wniosek radcy m. Teodora Kluczki następującą rezolucję:

„**Obecne ceny zboża, mąki i pieczywa uważać należy za wysokie**, gdyż pracownicy (urzędnicy i robotnicy) żyjący ze stałych poborów przy największem ograniczeniu swych potrzeb z trudem mogą je ponosić.

Wobec zagrażającego otwarcia granic dla eksportu zboża chlebowego z kraju oraz wobec wyższej ceny zboża na rynkach zagranicznych od ceny krajowej zachodzi uzasadniona **obawa, że ceny zboża, mąki i pieczywa ulegną niebawem zwyżce**, a wówczas ceny przejdą możność finansową szerokich warstw pracowników.

W dobrze zrozumiałym interesie polityki gospodarczej Państwa należy temu z całą energją przeciwdziałać.

W tym celu winien Rząd przed otwarciem granic i rozpoczęciem eksportu zboża **zabezpieczyć sobie potrzeby na konsumpcję krajową** kontyngent zboża chlebowego w sferach rolniczych w ten sposób by zaraz po żniwach a więc w okresie najtańszym zakupił względnie zaliczkował dostateczne na cały rok ilości zboża chlebowego i zboże to zamagazynowane względnie dysponowane w miarę potrzeb by do wszystkich większych miast i ośrodków przemysłowych odstępował po stałych cenach pod kontrolą Władz na cele miejscowej konsumpcji. Rząd winien w dalszym ciągu tej akcji przystąpić jak najrychlej do budowy po większych miastach i ośrodkach przemysłowych własnych magazynów zbożowych.

Uprasza się Prezydjum miasta, aby wymienione w rezolucji kwestje przedstawiło niezwłocznie centralnym Władzom państwowym".

Bud. m. wyczekuje z upragnieniem tej chwili, w której wyłącznie produktem krajowym będzie mógł pracować.

— WYCIECZKA DO PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ. Związek Akademickich Kół Miłośników Krakoznawstwa w Polsce urządza wycieczkę do Puszczy Białowieskiej. Zwiedzi się: Puszczę, zwłaszcza Park Narodowy (Rezerwat), park w Białowieży, pałac cesarza Aleksandra III, pałacyk myśliwski cesarza Aleksandra II i inne osobliwości. Wyjazd z Krakowa nastąpi we czwartek dnia 29 bm. o godzinie 9.30 rano, powrót dnia 3 sierpnia. Zgłoszenia przyjmuje oraz informacji udziela p. H. Fromowicz, przy ul. Koletek 4, II p. w godzinach popołudniowych do dnia 28 włącznie.

— ZAMKNIĘCIE KURSU PŁYWACKIEGO. W poniedziałek, 26 bm. o godzinie 5-tej pop. odbędzie się na garnizonwej pływalni w koszarach pokadeckich w Łobzowie uroczyste zakończenie wojskowego kursu pływackiego. Wstęp dla osób cywilnych bezpłatny.

— MIOTŁĄ W GŁOWĘ. Ninan Nebener, bufetowa w szynku przy ul. Pawiej l. 6, uderzona została w czasie sprzeczki przez swoją pomocnicę niestwierdzonego na razie narwiska miotłą w głowę tak silnie, że doznała ciężką ranę ciętą nad prawem okiem. Opatrzyło ją pogotowie.

— ZAMACH SAMOBÓJCZY. Baranowa Marja zamieszkała przy ul. Mogilskiej l. 34, żona robotnika, lat 32 zadała sobie w zamiarze samobójczym jakiemś tępem narzędziem ranę ciętą na szyji. Opatrzyło ją pogotowie ratunkowe. Powód nieznany.

— NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK PRZY PRACY. Robotnik Jna Stypuła, lat 27, podczas pracy w stolarni przy ul. Rakowickiej l. 10 uderzony został kawałkiem drzewa w głowę i doznał przecięcia prawej powieki. Opatrzyło go pogotowie ratunkowe.

— LEPSZY SYNEK. Anna Majerhoff, lat 47, zamieszkała przy ul. Szerokiej, w czasie kłótni ze swoim synem raniona została przez niego w okolicy prawego oka. Ranną opatrzyło pogotowie ratunkowe. Brutalnym synem zajęła się policja.

— POKĄSANY PRZEZ PSA. Jan Perlrop, uczeń gimnazjalny, lat 12, pokąsany został przez psa w lewe podudzie. Ponieważ zachodzi prawdopodobieństwo, że pies był wściekły, przeto pogotowie ratunkowe przewiozło pokąsanego do zakładu profesora Bujwida.

— WYPADEK PRZY PRASOWANIU. Marja Podstawa uległa w czasie prasowania w mieszkaniu swem przy ul. Krzywda ciężkiemu poparzeniu Pogotowie przewiozło ją do szpitala św. Łazarza.

— PRZEJECHANIE. Mieczysław Grabik lat 11, zam. przy ul. Krzywda 23 w Płaszowie, został przejechany przez wózek kolejki robotniczej, przyczem doznał zdarcia mięśnia prawego podudzia. Pogotowie ratunkowe przewiozło ofiarę nieszczęśliwego wypadku na chirurgję.

—o-o—

— KRADZIEŻE. Z mieszkania Bolesława Klemenkiewicza, zam. przy ul. Pańskiej l. 6, skradziono dn. 23 bm. w godzinach przedpołudniowych przy pomocy dobranego klucza lub wytrycha płaszcz damski, wartości około 120 zł.

Herman Unger, kupiec, zam. przy ul Podbrzezie l. 4 doniósł, że dnia 23 bm. skradziono mu w czasie kąpieli w łaźni przy ul. Paulińskiej l. 18 z ubrania złoty zegarek, wartości 900 zł.

— BACZNOŚĆ NA ROWERY! Na szkodę Piotra Sułka zam. przy ul. św. Jana l. 3. skradziono z bramy domu przy ul. Straszewskiego l 24 rower marki „Neuman" wartości około 230 zł.

— PŁASZCZE IMPREGNOWANE I GUMOWE, damskie i męskie w największym wyborze poleca A. Bross Kraków ul. Florjańska l. 44. (Narożnik obok Bramy Florjańskiej) Na letnisku niezbędne.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

Sjonista w Szczucinie: Informacji udzieli Biuro Palestyńskie Kraków, Zielona 17.

ZNIŻKA OPŁAT WIZ PASZPORTOWYCH. Departament konsularny Ministerstwa Spraw Zagranicznych zawiadamia, że celem ułatwienia zagranicznym interesantom przyjazdu do Lwowa na Targi i ożywienia w ten sposób naszych stosunków handlowych z innemi państwami wydało Ministerstwo to polskim urzędom konsularnym polecenie udzielania także uczestnikom tegorocznych Targów Wschodnich na podstawie stałej karty wstępu zniżki wizowej w wysokości 75 proc. opłaty normalnej.

WIADOMOŚCI ŻYDOWSKIE

Egzekutywa światowej organizacji żydowskich inwalidów

Wybrana na Kongresie międzynarodowym Egzekutywa Światowego Związku żyd. inwalidów, wdów i sierot wojennych odbyła w dn. 18 bm., w Sopotach pierwsze posiedzenie i ukonstytuowała się, wybierając Prezydjum w składzie: pp. Jakób Bachner (Polska), M. Fayanoff (Bulgarja), poseł Zwi Heller (Polska), prof. Benzion Lazar (Austrja), Arcady Tsiprinsky (Ameryka), jako przewodniczący oraz Herman Schwarz (Lwów), Dr. Teodor Molkner (Kraków) jako sekretarze i Egon Markus (Katowice) jako skarbnik. Następnie między innemi postanowiła Egzekutywa wysłać do Ameryki delegację w składzie: pp. Bachner (Polska), Fayanoff (Bułgarja), Heller (Polska), Lazar (Austrja), Markus (Górny Śląsk) i Rothblum (Polska) celem wdrożenia akcji na rzecz żyd. ofiar wojennych.

W drodze powrotnej z polecenia Egzekutywy wstąpili delegaci pp. Bachner Jakób, Rothblum Maks, Thaler Dawid w Warszawie i przy współudziale posłów Dra Thona i Hellera zostali przyjęci na audjencji przez p. premjera Bartla, domagając się ostatecznego załatwienia szeregu postulatów.

P. Premjer okazał wielkie zainteresowanie dla poruszonych spraw i przyrzekł je osobiście w najbliższym czasie załatwić.

Ogromna nędza ludności żydowskiej w Rosji

Kapitan Counes, członek delegacji Jointu, wysłany do Rosji celem zbadania położenia tamtejszej ludności żydowskiej, opisuje ogromną nędzę, jaką ludność żydowska cierpi w Rosji.

Robotnicy i inteligencja pracująca, należąca do związków zawodowych korzysta z wszystkich praw i przywilejów, z jakich korzystają członkowie związków zawodowych. Natomiast zdeklasowana ludność żydowska, cała armja byłych kupców i handlarzy, znajduje się w sytuacji wprost tragicznej.

W okręgu odeskim i kijowskim na 1,800.000 ludności żydowskiej 60 proc. Żydów stanowią rzesze zdeklasowanych nędzarzy, pozbawionych literalnie środków do życia. Dzieci tych ludzi nie mają dostępu do szkół, zamknięte są przed temi rzeszami nawet szpitale. Ludzie ci żyją z tego, co im przyślą krewni z Ameryki, inni zaś z koszyczkiem towaru, wartości jednego rubla, z trudem zdobywają sobie kilka kopiejek zarobku dziennego, starczącego zaledwie na kawałek suchego chleba. W mieszkaniach tych nędzarzy niema nawet łóżek, wszystkie sprzęty powysprzedane. Szpitale urządzone przy pomocy J. D. C. dla Żydów zdeklasowanych są stale przepełnione. Kobiety rodzą dzieci na ulicy, inne zaś udają ciążę, by się dostać choć na jedną noc do szpitala dla kobiet, gdzie otrzymują pożywienie.

W ostatnim czasie dawni handlarze uliczni i kupcy zaczęli uczyć się rzemiosła. Tymczasem jednak sytuacja ich jest okropna.

—oSo—

Sofja (ŻAT.). Odbyła się tutaj konferencja żydowskich gmin przy udziale 45 delegatów, którzy występowali w charakterze przedstawicieli żydostwa bułgarskiego, a nie samych gmin. Bułgarja liczy 33 gminy z ogólną liczbą Żydów około 50.000. Konferencja uchwaliła szereg rezolucyj, z których najważniejsze są: żądanie legalizacyj żydowskich organizacyj przez rząd bułgarski oraz postanowienie w sprawie całkowitego zhebraizowania szkolnictwa żydowskiego. Przyjęta została również uchwała, mocą której wszystkie gminy żydowskie Bułgarji winne wstawić w budżecie swym pozycję na cel Keren Hajesod.

Dalej uchwalono wydelegować dwóch przedstawicieli do mających się odbyć w sierpniu r. b. konferencji Komitetu delegacyj żydowskich w Paryżu oraz konferencji mniejszości narodowych w Genewie. Omawiano również kwestję otwarcia żydowskiego realnego gimnazjum w Sofji oraz konieczność propagowania idei przewarstwowienia wśród młodzieży.

Konferencja dokonała wyboru nowego konsystorjum, złożonego z 7 członków, 5 mandatów otrzymała organizacja sjonistyczna. Prezesem wybrany został p. Abram Todjer.

Genewa (ŻAT). Związek wszechświatowy kobiet żydowskich, będący składową częścią Międzynarodowego Związku Kobiet dla Pokoju i Wolności, złożył w sekretarjacie tego związku memorjał, jako materjał rzeczoznawczy dla 5-go kongresu międzynarodowego związku kobiet. W memorjale związek kobiet żydowskich zwraca uwagę na niebezpieczeństwo antysemityzmu i stawia wniosek, aby kongres wyłonił specjalną komisję dla walki z antysemityzmem. Antysemityzm, według wspomnianego memorjału, jest zjawiskiem powszechnem zorganizowanem międzynarodowo. Stanowi on niebezpieczeństwo nietylko dla Żydów, ale zagraża wogóle pokojowi i wolności. Proponowana komisja specjalna winna mieć za swe główne zadanie propagowanie idei walki przeciw antysemityzmowi wśród młodzieży.

Były angielski poseł w Transjordanji John Philby, znany nieprzyjaciel sjonizmu, wygłosił w angielsko-tureckim towarzystwie w Londynie odczyt, w którym, mówiąc o Palestynie, oświadczył, że największym błędem polityki palestyńskiej rządu angielskiego było powierzenie zarządu nad Palestyną żydowskiemu Wysokiemu komisarzowi. Palestyna musi być uważaną za królewską kolonję brytyjską i w ten sposób winna też być zarządzaną.

— SYNOWA SOKOŁOWA DELEGATKĄ RZĄDU POLSKIEGO. P. Janina Sokolow synowa Nahuma Sokołowa została delegowaną do Palestyny przez Polski urząd emigracyjny dla kontroli nad emigrantami polskimi.

— PRODUKCJA SOLI W PALESTYNIE. Towarzystwo dla produkcji soli w Palestynie wyprodukowało w r. 1925 4794 ton soli.

SOKOŁOW PRZYJEŻDŻA DO PALESTYNY. Nahum Sokołow wyjeżdża po ukończeniu swej misji Afryce południowej do Palestyny. Z końcem bm. spodziewany jest jego przyjazd do Jerozolimy.

NOWE DRUKARNIE W TEL AWIWIE. W ostatnich trzech miesiącach otwarto w Tel Awiwie 6 nowych drukarń.

RUCH TURYSTYCZNY W PALESTYNIE. W miesiącu maju przyjechało do Palestyny 4276 turystów i pielgrzymów.

NOWE WINOGRONA. Z końcem ub. m. pojawiły się w Tel Awiwie pierwsze winogrona z okolicznych wsi żydowskich.

— NOWY BUDYNEK ŻYDOWSKIEJ BIBLJOTEKI NARODOWEJ. Według otrzymanych wiadomości, rozpoczęta będzie wkrótce budowa gmachu dla żydowskiej Bibljoteki Narodowej. Plany sporządził prof. Patrick Geddes który opracował również plan gmachu uniwersytetu hebrajskiego. Bibljoteka pomieści w swych murach około miljona tomów. Obecnie znajduje się w bibljotece ponad ćwierć miljona tomów.

— ECHA ZAMACHU NA PERECA STEINA. Pani Zaddok Kahn, wdowa po zmarłym nadrabinie Francji, przyjęła pod swoją opiekę 8-mio letniego synka Pereca Steina na którego Ukraińcy dokonali zamachu w związku z procesem Szwarcbarta.

— NOWI ŚWIADKOWIE W PROCESIE SCHWARZBARTA. Wdowa po Petlurze, która zgłosiła swą pretensję cywilną i powierzyła swą sprawę jednemu z najznakomitszych obrońców z Paryża, podała sądowi cały szereg nowych świadków przeciwko Szwarcbartowi. Adw. Torres, obrońca Szwarcbarta, również zgłosił nowych świadków w obronie swego klijenta.

NOWY DWORZEC KOLEJOWY. W ostatnich czasach dokonano w Tel Awiwie pomiarów dla budowy nowego dworca osobowego, który powstanie na zachód od obecnego dworca.

— KRÓL ANGIELSKI U ROTSZYLDA. Król angielski wraz z królową i księżniczką Mary oraz wice-hrabiną i wice-hrabią Lascelles, złożyli wizytę państwu James de Rotschild w ich Waddesdon — pałacu w Buckinghamshire.

Gdzie w Rosji sowieckiej ujawnia się opozycja

W państwie, gdzie panuje dyktatura jednej partji, nie może się oczywiście opozycja ujawniać w takich formach, jak się to dzieje w państwach parlamentarnych. Jawna opozycja polityczna właściwie też w państwie Sowietów nie istnieje. Czynione niejednokrotnie próby stworzenia opozycji w łonie stronnictwa komunistycznego kończyły się zazwyczaj dla „opozycjonistów“ nad wyraz fatalnie. A jednak jest rzeczą jasną, że w państwach nowoczesnych życie bez opozycji jest rzeczą niemożliwą. Dlatego też i w Rosji opozycja istnieje, choć ujawnia się ona tu w formach nieco odmiennych, niż w Europie Zachodniej. Mamy więc w Rosji przedewszystkiem rozmaite uwagi krytyczne o obecnym ustroju i o stosunkach panujących w państwie Sowietów. A uwagi te w pierwszym rzędzie znajdujemy w pismach humorystycznych. Jest rzeczą charakterystyczną, iż czasopisma humorystyczne w Rosji Sowieckiej poświęcają bardzo mało miejsca wypadkom zagranicznym, w przeciwieństwie do wydawnictw humorystycznych w Rosji carskiej, które, jak wiadomo, pełne były zawsze karykatur z życia międzynarodowego.

Brak szerszej krytyki oraz powtarzające się stale tematy zebrań i posiedzeń w Rosji Sowieckiej spowodowały, iż posiedzenia takie są zazwyczaj bardzo nudne i wysoce nieinteresujące. Stan ten charakteryzuje znakomicie pismo humorystyczne „Begemot“, gdzie znajdujemy następującą anegdotę p. t. „U lekarza“:

Lekarz: „Musi pan więcej spać!“

Pacjent: Ależ, panie doktorze, przecież codziennie bywam na dwu, a niekiedy nawet na trzech posiedzeniach“.

Na porządku dziennym są ostatnio w Rosji kradzieże metalowych części pomników. Tak np. skradziono niedawno w nocy łańcuch żelazny z pomnika Piotra Wielkiego w Leningradzie. Wkrótce potem ukazała się w „Begemocie“ następująca rozmowa między pomnikiem Venus a pomnikiem Apolla.

Pomnik Apolla: Dzień dobry, urocza bogini! Jest pani piękna, jak zawsze. Cieszy mnie niewymownie, że Pani w nocy nie skradziono“.

Również przeciwko stałym kradzieżom w miejscach publicznych zabiera „Begemot“ głos. W jednym z ostatnich jego numerów znajdujemy następującą „Rozmowę na moście“:

Pierwszy obywatel: „Wie pan, że mnie razu pewnego uratował pas ratunkowy?“

Drugi obywatel: „A, to pan dobrodziej tonął?“

Pierwszy: „Ale gdzież tam! Ukradłem pas ratunkowy i sprzedałem go, bo nie miałem już co jeść“.

W pismach humorytycznych odbijają się żywem echem wszelkie zarządzenia rządu sowieckiego, nie brak więc w nich karykatur na sposoby ściągania podatków, na t. zw. „system oszczędnościowy“ itd. Tylko jeden rodzaj karykatury jest w Rosji Sowieckiej niedopuszczalny: karykatura polityczna.

——o§o——

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI

Międzynarodowe zawody pływackie

Kraków, 25 lipca 1926.

Pierwszy dzień międzynarodowych zawodów pływackich okazał odrazu, że pływacy nasi nie mogą na razie dorównać pływakom drużyny węgierskiej, która reprezentuje zupełnie średnią klasę zagraniczną. Z drużyn krajowych widać pracę u Warszawiaków zawód natomiast zrobiła Jutrzenka, której zawodnicy, wedle oczekiwań, mieli stanowić jedyną konkurencję dla drużyny węgierskiej. W water polo okazało ię, że technika brania i rzucania piłki jest u naszych drużyn minimalna. Jeszcze dużo pracy muszą nasi pływac ywłożyć, aby móc jako tako sprostać pływakom węgierskim.

Przebieg zawodów był następujący:

1) Bieg młodzików 50 jardów:

1) Soldinger III. (Makkabi Kraków) 40 ek. 2) Selinger (Hakoah Bielsko) 3) Wadle r(Jutrzenka Kraków), 4) Rittermann II. (Jutrz.)

2) Bieg panów na 100 m:

1) Tümowsky (MAC. Budapeszt) 1 min. 9 siek, 2)Kuncewicz (WKW Warszawa), 3) Matysiak (AZS Warszawa), 4) Sieńkowski (Cracovia) 5) Schonfeld (Jutrz.)

3) Bieg pań 50 jardów:

1) Schoenfeldówna (Jutrz.) 41 sek 7, 2) Nowakówna (AZS Kraków), 3) Schreiberówna (Jutrz.), 4) Schreiberówna F.

4) Sztafeta panów 3x50 jardów:

1) MAC Budapeszt 1 min. 31 sek, 2) Makkabi 1 min 50 sek., 3) Cracovia.

5) Bieg panów stylem klasycznym na 200 m.:

1) Rittermann Jul. (Jurz.) 2 min. 25 sek., 2) Kotkowski (AZS Warszawa), 3) Strzygowski („Czarni“ Lwów).

6) Bieg młodzików styl dowolny 50 jardów:

1) Holeczek (MAC Budapeszt) 29 sek. 4, 2) Sporaj (MAC) 32.9, 3) Soldinger II. (Makk.), 4) Lewkowicz (Makk.), 5) Selinger Hakoah).

7) Sztafeta pań, 3x50 jardów:

1) AZS Kraków, 2) Jutrzenka.

WATER POLO

AZS Warszawa—Cracovia 0:3 (0:1)

MAC Budapeszt—Jutrzenka 15:0 (7:0)

Dziś w niedzielę dalszy ciąg zawodów w Parku Krakowskim o godzinie 4-tej popołudniu.

——§o——

Dalsze szczegóły afery szpiegowskiej

Kraków, 25 lipca 1926

W związku z wielką aferą szpiegowską, wychodzą na jaw coraz to sensacyjniejsze szczegóły. Są dowody, że akcja szpiegowska prowadzona była na rzecz nie jednego, lecz kilku państw ościennych. Członkowie szajki szpiegowskiej, celem ułatwienia sprzedaży skradzionych dokumentów utworzyli agencję w jdneim z miast poza państwem polskiem.

Wywiad prócz objektów czysto wojskowych, objął również objekty przemysłu naszego, które w razie wojny mogłyby zostać zamienione na fabryki materjałów wojennych. Nie jest rzeczą wykluczoną, że w planie szajki szpiegowskiej było również uwolnienie przedtem aresztowanych i skazanych członków ukraińskiej organizacji wojskowej, w czasie przewiezienia ich do więzień.

W dalszym ciągu wywiad obejmował również i organizacje przysposobienia wojskowego. Aresztowani rekrutują się przeważnie z ukraińskiej młodzieży akademickiej.

Gen. Gajda nie winien

Praga, 23 7. PAT. „Narodni Politika“ donosi, że wczoraj zakończone zostało śledztwo w sprwie szefa sztabu gener. gen. Gajdy- przyczem zarzuty oskarżenia nie zostły dowiedzione. Komisja złożona z 3 generałów, którzy prowadzili śledztwo oddali swój elaborat naczelnemu dowództwu. Po decyzji naczelnego dowództwa gen. Gajda ma otrzymać pozwolenie na podanie skargi na swoich oskarżycieli.

Poprawa kursu franka

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Paryż, 23 7. (K) Mellon i Morgan oświadczyli, że w czasie pobytu we Francji będą konferowali ze Strongiem i Moreau dyr. Banku Francuskiego i innymi francuskimi finansistami.

Na skutek tego oświadczenia i polowania gabinetu Poincarego poprewił się znacznie kurs franka, Funt spadł na 206.

Ograniczeuia zabaw w Belgji

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Bruksela, 23. 7 (D) (Tel. Grosz.) Rząd wydał rozporządzenie, wedle którego kawiarnie, lokale taneczne i restauracje muszą być zamykane o godz. 12·30 w nocy. Wykroczenia karane będą grzwną do 10.000 fr. lub aresztem do jednego miesiąca. Pozatem przedłożono na radzie ministrów projekt zwiększenia taksy pobytu dla zagranicznych turystów. Taksa może wynosić 50 proc. rachunku hotelowego.

Obniżenie stopy dyskontowej w Czechach

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Praga, 23. 7 (D) Czechosłowackie koła przemysłowe i handlowe interwenjowały w Banku Narodowym celem zniżenia stopy dyskontowej. Koła te oczekują że obniżenie stopy dyskontowej które nastąpi jeszcze w jesieni, ożywi znacznie rynek kredytowy.

„Rote Fahne“ zawieszona

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Berlin 23. 7 (T) Min. spraw wewnętrznych polecił zawiesić pismo komunistyczne „Rote Fahne“ na 14 dni i „Knüppel“ na 3 miesiące.

Katastrfa samochodowa w Nowym Jorku

Nowy Jork, 23. 7 (D) Autobus wycieczkowy z towarzystwem złożonem z wielu kobiet uległ dziś katastrofie. 10 kobiet zostało zabitych, 32 doznały zranień.

Upały i burze

Nowy Jork, 23 7 PAT. (Wolff). W wielu miastach Stanów wchodnich osiągnęły upały więcej niż 100 stopni Fahrenheita. Kończyły się przeważnie gwałtownemi burzami które spowodowały bardzo wiele strat. Dużo dachów zostało zerwanych. Liczba osób, które ucierpiały od burz jest bardzo wielka.

* * *

Melbourne, 23 7 PAT. (Reuter) W okręgu Gelong zdarzył się wypadek trąby powietrznej która uczyniła wiele zkód Dwa kościoły i wiele budynków uległo zniszczeniu.

* * *

Londyn, 23. 7 PAT. Do dzisiaj zmarło na udar słoneczny z powodu upałów w Ameryce 100 osób.

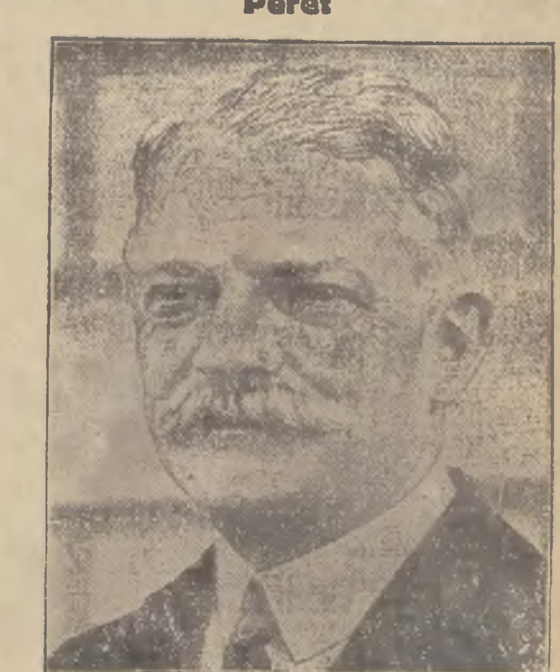
Belgrad, 23. 7 PAT. „Novosti“ donoszą, że w ciągu wczorajszej nocy Dunaj począł znów silnie wzbierać, tak, że grozi nowa katastrofa powodzi w Wojewodzinie.

Radjo i kino w pociągach austrjackich

Telefonem od naszego korespondenta.

Wiedeń, 24. 7 (D) Z początkiem sierpnia zostanie wprowadzony w kolejach austrjackich w niektórych wagonach kino i radjo. Wstęp do wagonów tych będzie kosztował specjalnie 1 szyling. Po przeprowadzeniu pierwszych prób, aparaty radjowe będą zainstalowane we wszystkich wagonach.

Peret

Były minister skarbu a obecnie prezydent Izby francuskiej

Drobne ogłoszenia

Redaktor naczelny Dr. W. Berkelhammer. — Red. odpow. Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7